

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΙΔΡΥΘΗΣ ΤΟ 1879
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ († 1941)
*Αργυροδόν μετάλλιον 'Ακαδημίας 'Αθηνών (1935)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
Τμή φύλλου δραχμαί 800

Περίοδος Δ' — Τόμος 1ος

'Αθήναι, 5 και 12 'Απριλίου 1947

'Ετος 69ον — 'Αριθ. 14-15

ΠΑΣΧΑ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ

Τὸ Πάσχα δὲν εἶναι μόνο μιὰ μεγάλη θρησκευτικὴ ἑορτὴ, εἶναι ἡ καθαυτὴ ἔκφραση τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀγαθότητος ἢ διακήρυξη, ὅτι πάνω ἀπὸ τὶς ἀνθρώπινες κακίες καὶ τὶς ἐκδηλώσεις τῶν ταπεινῶν ὑπάρχει ἡ ψυχὴ. Αὐτὴν τὴν ψυχὴν πῆρε ὁ Χριστὸς, τὴν ἐκαθάρισε ἀπὸ ἀδυναμίας καὶ τὴν ἀνέδασε λαμπερῇ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ἀπωλείας.

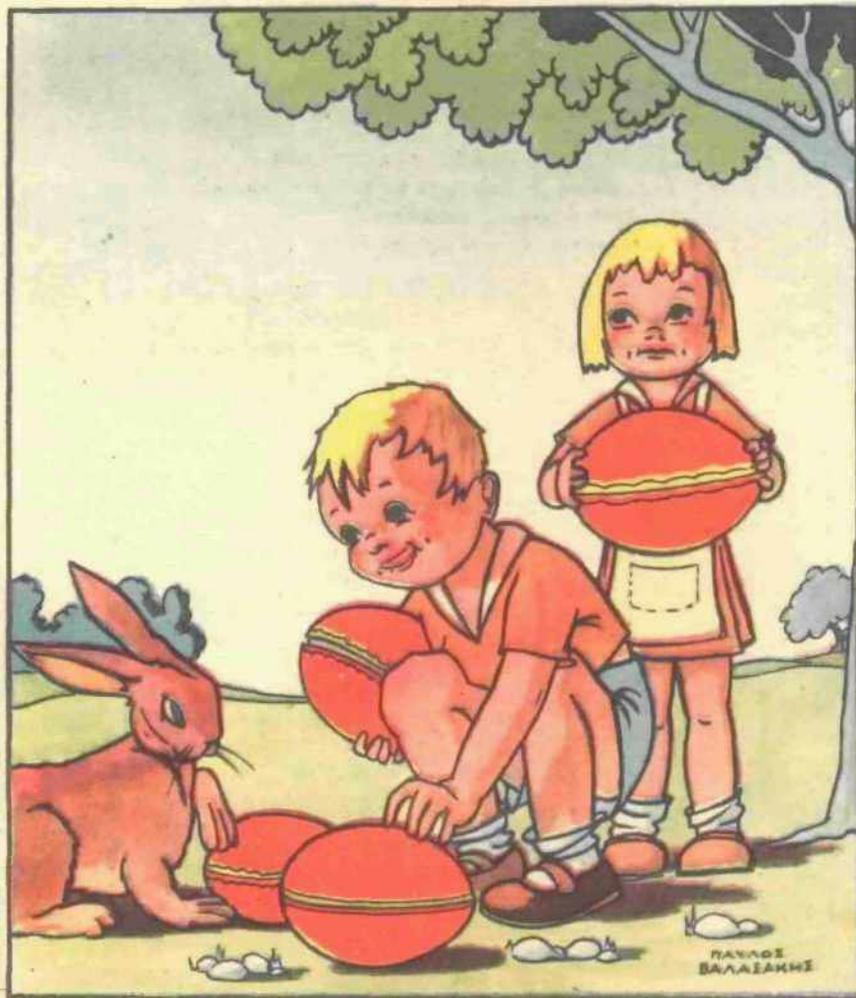
Ὁ Χριστὸς μᾶς ἐδίδαξε τὴν ἀπλότητα, ἐσάλπισε σ' ἕλη τὴ γῆ ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἀν

δὲν φροντίζει τὴν ψυχὴν του δὲν ἔχει καμμιά χαρὰ νὰ γευθῆ οὔτε τώρα, οὔτε μετὰ τὸν θάνατο. Ὅλες οἱ μεγάλες ἀρετές, ὅλες οἱ ἀλήθειες ποὺ στηρίζουν τὸν σημερινὸ μας κόσμον ἀπορρέουν ἀπὸ τὸ κήρυγμα καὶ τὸ διδάγμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅλες ἀποβλέπουν στὸν ἐξευγενισμό τῆς ψυχῆς. Ἀποκορύφωμα τοῦ διδάγματος τοῦ Χριστοῦ ἦταν ὁ μαρτυρικὸς του θάνατος. Μ' αὐτὸν ἀγόρασε τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἐπα-

σφράγισε τὸ κήρυγμά του ποὺ κλείνει τὴ στοργή, τὴν ἀφοσίωση, τὴ θυσία. Τὸ δρᾶμα τοῦ Χριστοῦ τὸ βλέπομε στὴν ἐκκλησία τὶς μέρες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος. Στὰ εὐαγγέλια στοὺς ψαλμούς, στὰ τροπάρια, σ' ἕλη τὴν ἀκολουθία ἀκοῦμε τὰ πιδ ὑψηλόφρονα λόγια, παρακολουθοῦμε νοερά, τὴ θεληματικὴ πορεία τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν θάνατο, ποὺ θὰ καταλήξῃ στὴν Ἀνάσταση, καὶ στὴν Ἀνάσταση τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἀνάσταση καὶ Πάσχα εἶναι συνδεδεμένα. Ὁ ἀνθρώπος πρέπει νὰ χαρῆ γιὰ τὴ σωτηρία του, νὰ μιμηθῆ τὸ παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ πλημμυρίσει ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὸν πλησίον. Στὰ παλιότερα χρόνια οἱ ἀνθρώποι βγαίνοντας ἀπὸ τὶς ἐκκλησίες τὴν ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς φιλοῦσαν ὁ ἓνα, τὸν ἄλλον γιὰ νὰ δεῖξουν ὅτι ἀκολουθοῦσαν τὸ διδάγμα τοῦ Χριστοῦ καὶ λησμονοῦσαν τὶς κακίες καὶ τὶς ἐχθρες.

Σήμερα δὲν ἀνταλλάσσουν οἱ ἀνθρώποι ἀσπασμό, ἐκδηλώνουν ὅμως μὲ ἄλλους τρόπους τὰ φιλαλληλα αἰσθήματά τους, μὲ τὴν φιλανθρωπία.

Γιὰ τὴν φιλανθρωπία, ἀκριδῶς, θέλω νὰ γράψω λίγα λόγια ἐξ ἀφορμῆς τοῦ Πάσχα. «Ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν» ἐκήρυξε ὁ Χριστὸς καὶ στὸ κήρυγμά Του αὐτὸ στηρίζεται ὅλο τὸ νόημα τῆς φιλανθρωπίας ὅπως τὴν ἀσκεῖ ἡ χριστιανικὴ ἀνθρωπότης. Καὶ στὴν ἀρχαιότητα ὑπῆρχαν φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα, δὲν εἶχαν ὅμως τὴν ἔκταση οὔτε τὴ βαθύτερη σημασία τῆς σημερινῆς φιλανθρωπίας. Ὁ Χριστὸς τὴ φιλανθρωπία τὴ θέλει καθ-

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

κον και υποχρέωση για κάθε καλό χριστιανό.

Οι Απόστολοι, οι διάδοχοι αυτοί του Χριστού, οι μάρτυρες της θρησκείας, οι πατέρες της Εκκλησίας, σαλπίζουν την υποχρέωση της φιλανθρωπίας, γιατί αυτή είναι η έμπρακτη εκδήλωση της χριστιανικής αγάπης.

«Θρησκεία καθαρά και άμικτος παρά τῷ Θεῷ και Πατρί, λέγει ο άπόστολος 'Ιάκωβος, αὕτη ἐστίν, ἐπισκεπτεσθαι ὄρφανούς και χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν...»

Δηλαδή και σε άλλα λόγια, θρησκεία, όπως τῆ θέλει ο Θεός, είναι να φροντίζουμε για τὰ ὄρφανὰ και τις χαροκαμένες μητέρες. Και ο 'Ιδιος ο Χριστός λίγο προτού συλληφθῆ και μαρτυρήσει στο Σταυρό ἐκήρυξε: «Ἐντολήν καινήν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπάτε ἀλλήλους». Σὰς ὅμιλον ἐντολή νάγαπάτε ο ἕνας τὸν ἄλλο. Πῶς ἀλλιῶς θὰ δείξει καλύτερα τὴν ἀγάπη του ο Χριστιανός, παρά καταργώντας τὸ μῖσος και βοηθώντας τὸν πλησίον, τὸν πάσχοντα, τὸν ὄρφανό, τὸν αἰχμάλωτο, τὸν πεινασμένο, αὐτὸν τὸν ἀμαρτωλό για νὰ συνέλθῃ και βρῆ τὸν δρόμο τῆς ἀρετῆς;

Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον ἦταν ἡ βῆσις πάνω στην ὁποία στηρίχθηκε ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴ τὸν ἔκαμε νὰ πονῆ όταν ἔβλεπε πάσχοντα τὸν συνάνθρωπό του, κ'αὐτὴ τὸν ὑπέκλησε νὰ δώσει στὴ φιλανθρωπία τὴ μορφή και τὴν ἔκταση πὸ ἐπῆρε με τὴν πάροδο τοῦ χρόνου.

Θῆθελα πολὺ χῶρο νὰ πῶ πῶς ὀργανώθηκε ἡ φιλανθρωπία στὰ χρόνια τῶν Ἀποστόλων πρὸς ἔσυστηματοποιήθη μετὰ τὴν πλήρη ἐπικράτηση τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τότε σὲ κάθε ἐπισκοπὴ ὑπῆρχε ὀλόκληρο συγκρότημα ἀπὸ φιλανθρωπικά ἱδρύματα, στὰ ὁποῖα ἔβρισκαν καταφύγιο και περίθαλψη οἱ πάσχοντες. Ὁ Μέγας Βασίλειος ἴδρυσε στὴν Καισάρεια μέγα φιλανθρωπικὸ ἴδρυμα, τὸ περίφημο νοσοκομεῖο, πὸ, ἀπὸ τὸ ὄνομά του λεγόταν «Βασιλειάδς» και πὸ ἦταν, κατὰ τὸν Γρηγόριο τὸν Θεολόγο «πόλις ἐν πόλει». Στὴν Βασιλειάδα ὑπῆρχε ξενὼν, γηροκομεῖο, νοσοκομεῖο, ὄρφανοτροφεῖο, λεπροκομεῖο και βουστάσιο για τὸ γάλα τῶν διαφόρων ἱδρυμάτων. Ὑπῆρχαν ἀκόμη οἶκος τυφλῶν, κωφῶν, και τέλος ἱδιαίτερο διαμέρισμα ἔπου τὰ ὄρφανὰ ἐδιδάσκοντο γράμματα και τέχνες.

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἐπίσης ἴδρυσε ξενοδοχεῖο στὴν Ἀντιόχεια και ἄλλα ἑπτὰ στὴν Κωνσταντινού-

πολι, ὅπου και ὁ στρατηγὸς Ναραῆς ἴδρυσε γηροκομεῖο. Παντοῦ τέλος στὴ χριστιανικὴ Ἀνατολή, με τὴν διάδοση τοῦ Χριστιανισμοῦ ἱδρύθησαν παρήμοια ἱδρύματα και ἡ φιλανθρωπία ἐσκήρπισε τὴ θαλπωρὴ ὅπως τὴν ἤθελεν ὁ Χριστός.

Ἀπὸ τὴν ἴδια πηγὴ ἐμπνέεται και ἡ σημερινὴ φιλανθρωπία και θὰ ἐμπνέεται σ' αἰῶνες αἰῶνων ἀπὸ τὸ φωτοδότη και ἐλεήμονα Χριστό.

Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἐυστηματοποιήσει τὴ φιλανθρωπία, μπορεῖ τὸ Κράτος νάκρηξε τὸ βῆρος του στὴν περίθαλψη τῆς φτώχειας και τῆς δυστυχίας· αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι ἀρκετό. Περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐποχὴ, ἐκεῖνο πὸ χρειάζεται θεραπεία εἶναι ἡ ψυχὴ Αὐτῆν μόνο με τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ και μόνο με τὴ διδασκαλία Του μποροῦμε νὰ τὴ γιατρέψουμε και νὰ τῆς ἀντιξοῦμε τὸ δρόμο τῆς κλωσούνης, τῆς ταπεινοφροσύνης και τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον.

ΧΡ. ΕΜ. ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗΣ

Ο ΚΥΡ - ΗΛΙΟΣ

«Πές μου, κύρ-Ἡλιε, νὰ χορεῖς πές μου, πὸ πᾶς νὰ κοιμηθεῖς, ὅταν ἀπλώνεται ἡ βραδυὰ κι' ὁ ὕπνος παίρνει τὰ παιδιὰ;

—Νὰ κοιμηθῶ! Κι' ἔχω καιρό; Τὸ μάτια ἐγὼ σιγμῆ δὲν κλείνω και σὸν καντήλι λαμπερὸ στὴ γῆ τὸ φῶς μου πάντα χύνω.

—Πές μου, κύρ-Ἡλιε, ἂν ἀγαπᾶς τότε, πὸ πᾶς και ξενυχτᾶς, ὅταν ἀπλώνεται ἡ βραδυὰ κι' ὁ ὕπνος παίρνει τὰ παιδιὰ;

—Τὸ βράδυ, πὸ κοιμάστε οἱ, ἄλλα παιδάκια ἐγὼ φωτίζω σὲ μακρινὲς χῶρες τῆς γῆς, κι' ἐκεῖ καινούργια μέρα ἀρχίζω.

—Πές μου, κύρ-Ἡλιε, ἂν ἀγαπᾶς, τόσο μακριὰ μὲς ἀφῶ πᾶς, κομμιά φορὰ μὴν ξεχαστεῖς και πιά σὲ μᾶς δὲν ξεναρθεῖς;

—Ἐνια σου, κι' εἶμαι ταχτικός. Τῆ νύχτα ἐκεῖ ὅταν πρέπει ἀφήνω και πάντα ὀλόλαμπρος πιστός, ἔδω ἢ ἐκεῖ, τὸ φῶς μου χύνω».

ΜΙΚ. Δ. ΣΤΑΞΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ

Ὅταν κοιτάζω τὰ παιδάκια κάθε μέρα σ'οἱς δρόμους τὸ πρωὶ με τῶ σχολείου τὴν τσάντα, φτωχοντυμένη μιά μικρούλα βλέπω πάντα, με τὴν παλιὰ τῆς σάκκα δίπλα στὸν πατέρα.

Ἄπ' τὸ χεράκι με στοργῆ τινε κρατᾶει Τόσο κι' οἱ δυὸ εἶναι εὐχυσισμένοι καθὼς πᾶνε Μὲ πόση ἀθῶα σοβρότητα μιλάνε Τὸ κοριτσάκι ὀλοένα τὸν ρωτᾶει.

Κι' ἐκεῖνος σοβαρὰ τῆς λέει, τῆς διηγᾶται... Πόσο εἶναι ὁ πατέρας, πόσα ξέρει! Πόση ἀσφάλεια νιώθει στὸ μεγάλο χέρι! Τίποτα, ἂν τὸ κρατᾶ, στὸ κόσμο δὲν φοβάται.

Ἐάννου τοῦ λέει ἐκεῖνο: —«Σὰν θὰ μεγαλώσω... — Τότε, ἐγὼ, πιά, ἕνας φτωχὸς γεράκος θάμαι. Δὲν θὰ μπορῶ στὰ χέρια μου νὰ σὲ σηκώσω Και θὰ μοῦ λές: ἀκούμπα πάνω μου νὰ πᾶμε.

Σὰν θᾶρχουνται για νὰ σὲ παίρνουν ὄξω οἱ ξένοι μόνος στὴ σκοτεινὴ γωνίτσα μου θὰ γέρω... — «Ἐγὼ στὴν ἀμαξία μου πάντα θὰ σὲ παίρνω», λέει, ἔτοιμη ἢ μικρὴ νὰ κλάψει, κι' ἐπιμένει.

Νιώθει μιά τέτοια ἀνυπομονησία, σκάει, θέλει μεγάλη, τώρα, γρήγορα νὰ γίνε. Ἄν εἶναι δυνατόν τὴν ὄρα ἀμέσως κείνη για νὰ τοῦ δείξῃ πόσο θὰ τὸν ἀγαπάει.

Κι' ὅπως θερμὰ τὸν σφίγγει τὸ μικρὸ χεράκι, ὁ κουρασμένος νιώθει τόση ἐμπιστοσύνη! Ἐγινε κείνος, τώρα, τὸ μικρὸ παιδάκι, κι' ὁ προστατευτικός πατέρας εἶναι κείνη.

ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗ

31 ΜΑΡΤΙΟΥ

Ἀγαπητοί μου,

ΣΤΙΣ 31 Μαρτίου, ὁ Ἑλληνισμός πὸ τόσα φαρμάκια ποτίστηκε τὰ τελευταῖα χρόνια δοκίμασε και μιά μεγάλη χαρὰ. Πάνω στ' ἀστραφτερὰ διαμάντια πὸ λέγονται Δωδεκάνησα, πάνω στὰ αἰῶνια ἑλληνικὰ αὐτὰ νησιά ὑψώθηκεν ἡ γαλανόλευκη. Γονατισμένος ὁ λαός, και βουδὸς ἀπὸ τὴ συγκίνηση, με μάγουλα αὐλακωμένα ἀπὸ τὰ δάκρυα, εἶδε νὰ μεταωρίζεται τὸ γαλανόλευκον δνειρο και ἔνοιωσε τὴν ψυχὴ του νὰ τρικυμίζει ἀπὸ τὸν παλμὸν ἐκεῖνο πὸ ἐπισφραγίζει τὴ ζωὴ ἐνὸς ἀτόμου, τὴ λαχτάρα ἐνὸς ἔθνους.

Νοερά και μεῖς ἄς βρεθοῦμε κοντὰ στοὺς ἐλευθέρους πιά Δωδεκανησίους ἀδελφούς και ἄς δοκιμάσουμε τὴ χαρὰ τους. Ποῖς νοῦς νὰ συλλάβει τὴν ἀτέλειωτη αὐτὴ σκλαβιά πὸ βάρυνη πάνω σὲ μιά ἀπὸ τις ἑλληνικώτερες ἑλληνικὴ περιοχὴ; Ἐξακόσια δέκα ὀλόκληρα χρόνια κράτησεν ἡ σκλαβιά αὐτὴ, πὸ ἦταν πεπρωμένο ν' ἀρχίσει με ἱταλούς— τοὺς βενετσιάνους, γενοδέζους κλπ.— και νὰ τελειώσει στοὺς ἱταλούς.

Δὲν ἔμεινε τρόπος βασιανιστηρίου, δὲν ἔμεινε πιστικὸ μέσο, δὲν ἔμεινε ἐγκλημα πὸ νὰ μὴν ἐφαρμόστηκε ἀπὸ τὸν κατακτητὴ για νὰ οὔσει τὸν Ἑλληνισμό ἀπὸ τὰ νησιά, ἢ νὰ μεταβάλει τὴ συνείδησή του. Στὰ μπουντρούμια δεμένοι στὰ σίδερα ξεφύχσαν χιλιάδες, στὰ κότεργα ἔλειωσαν σὸν ἀγιοκέρια χιλιάδες. Ἐκατοντάδες και χιλιάδες βρῆκαν τάφο στὰ γαλανὰ νερὰ τῶν νησιῶν και τελευταῖα, κάτω ἀπὸ τὸ πέλαμα τοῦ ἱταλοῦ και τοῦ γερμανοῦ βασιανιστηκαν με τὸν ἀργὸ θάνατο τῆς πείνας. Κι' ὅμως τίποτα ἀπὸ όλα αὐτὰ τὰ μαρτύρια, ἀπὸ όλα αὐτὰ τὰ βασιανιστήρια δὲν μπόρεσε νὰ κάμψει τὴν ψυχὴ και τὴ θέληση τῶν δωδεκανησίων· ἔμειναν Ἑλληνες, καθὼς ἦσαν Ἑλληνες πρὶν τρεῖς χιλιάδες χρόνια, ὅταν οἱ τριῆρεις τους τὰ νερὰ τῆς Μεσογείου και τοῦ Πόντου, φέρνοντας τὴν ἑλληνικὴ πνοὴ και τὴ θωπεῖα τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ σὲ τόπους κλειστούς και στὴν πιδ ἀμυδρὴ φωτεινὴ πνευματικὴ ἀκτίνα. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη πὸ οἱ Ρῶδιοι ἐτεχνουργοῦσαν τὰ περίφημά τους ἀγγεῖα, τὰ ἀγάλματα πὸ προκαλοῦν σήμερα τὸ θαυμασμό τοῦ κόσμου, ἀναδεικνυαν σοφοὺς σὸν τὸ Κλεόβουλο και

οἱ Κῶοι ἔβγαζαν τὸ μεγαλύτερο ἱατρὸ τῶν αἰῶνων, τὸν Ἴπποκράτη, οἱ πρόγονοι τῶν χθεσινῶν κατακτητῶν ἦσαν δοῦλοι, τρωγλοῦτες, μισοφύροι, βάρβαροι με εὐδὸ λέξεις. Και για νὰ καταλάβετε καλύτερα τὴ σημαῖναι του δὸ κεφάλαια σὸν τὸν Κλεόβουλο και τὸν Ἴπποκράτη πρέπει νὰ ξέρετε πῶς ὁ πρῶτος εἶναι ἐκεῖνος πὸ τοῦ χρωστᾶμε τὰ δύο γνωμικά «πᾶν μέτρον ἄριστον» και «νοῦν ἡγεμόνα ποιοῦ» — θὰ καταλαβαίνετε ἀσφαλῶς, τὴ σημασία τους — και ὁ δεῦτερος εἶναι ἐκεῖνος πὸ τὴν ἱατρικὴ τὴν ἔκανεν ἐπιστῆμη, τοποθετώντας τὴν σὲ θεμέλια και σῆμερα ἀκλόνητα. Ἴσως νὰ μὴ τὸ γνωρίζουν πολλοὶ πῶς ὕστερα ἀπὸ 2500 χρόνια περίπου πὸ ἐξῆσεν ὁ Ἴπποκράτης ξανάρχισεν ἡ ἐπιστῆμη νὰ χρησιμοποιεῖ τις δικές του θεωρίες. Αὐτὴ εἶναι ἡ νεοἱπποκρατικὴ σχολὴ για τὴν ὁποία τόσος γίνεται λόγος.

Τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, πὸ ἐγαλύδωσαν τὴν ψυχὴ τους σὲ αἰωνόβιους ἀγῶνες για τὸ ἔθνος και στὴν λαμπρότητα τῆς ἱστορίας ἤθελαν νὰ ὑποτάξουν οἱ ἱταλοὶ. Μικροὶ και γελοῖοι πὸ ἐφαντόστηκαν πῶς θὰ μποροῦσαν νὰ συντρίψουν τὸν γρανίτη ἢ νὰ στομώσουν τὸ χάλυδα!

Ἡ μιά γενιὰ παρέδινε στὴν ἄλλη τὴν καρδιά τῆς, τὸ ὑψηλὸ φρόνημά τῆς, τις ἑλληνικές τῆς παραδόσεις, τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας και τῆς ἐγκράτειας. Κάθε γενιὰ ἐπρόσφερε αἷμα, δάκρυα, πόνο, μὰ ἀνθεξε και δὲν ἐλύγισε, γιατί ἦταν ἑλληνικὴ γενιὰ. Γι' αὐτὸ και τὸ πανηγύρι τῆς λευτερίας, ἦταν πανηγύρι τῶν ζωντανῶν και τῶν πεθαμένων. Στὰ χωριά τῆς Ρόδου μόλις ἀρχισαν νάντιλαοῦν οἱ καμπάνες για νὰ σημάνουν ὅτι πάνω στὰ νησιά ἀπὸ τὸ μεσημέρι τῆς 31 Μαρτίου κυματίζει ἡ ἑλληνικὴ σημαία, ὅτι τὰ δνειρα γίνονταν πραγματικότητας και οἱ θυσίες εὔρισκαν τὴ δικαίωσή τους, οἱ ζωντανοὶ ἐπῆγαν στοὺς τάφους και κῆρυξαν στοὺς πεθαμένους:

—Ἀκούτε, ἦρθαν οἱ Ἑλληνες! Και ἐχρῶσταξαν τόσα πολλὰ οἱ ζωντανοὶ στοὺς νεκρούς.

Σὰς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ἀπὸ τ' ἀπομνημονεύματα τοῦ Μακρυγιάννη

ΜΙΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ ΚΙ' ΕΝΑ ΤΑΜΜΑ

[Οἱ μεγαλύτεροι ἀπὸ σὰς θὰ ἔχετε βέβαια διαβάσει τ' Ἀπομνημονεύματα τοῦ στρατηγοῦ Μακρυγιάννη, τὸ ὑπέροχο αὐτὸ και μοναδικὸ στὸ εἶδος του ἱστορικὸ σύγγραμμα, πὸ κυκλοφόρησε πάλι τώρα τελευταῖα σὲ ὀραία ἔκδοση. Ἀπὸ τ' Ἀπομνημονεύματα αὐτὰ διαλέγω για σὰς ἕνα μικρὸ ἀπόσπασμα, ἀπὸ τὴν παιδικὴ ἡλικία τοῦ στρατηγοῦ, ὅπου ζωγραφίζεται τόσο παραστατικὰ ἡ περιφάνεια και ἡ ἀφέλειά του.]

«...Ἐγίνα ὡς δεκατεσσάρω χρονῶ και πῆγα σ' ἕνα πατριώτη μου εἰς Ντεσφίνα. Ἦταν ὁ ἀδελφός του με τὸν Ἀλῆπασα και ἦταν ζαπίτης (1) αὐτὸς εἰς τὴν Ντεσφίνα. Στάθηκα με ἐκεῖνο μίαν ἡμέρα. Ἦταν γιορτῆ και παγγύρι (2). Βγήκαμε στὸ παγγύρι. Μῆδως τὸ ντουφεκί του νὰ τὸ βαστῶ. Ἐγὼ θέλησα νὰ τὸ ρίξω. Ἐτῆκαλίστη. Τότε μ' ἐπίασε σ' ὄλο τὸν κόσμο ἐμπρός και με πέθανε στὸ ξύλο. Δὲ με ἔδλαβε τὸ ξύλο τόσο, περισσότερο ἢ ντροπὴ τοῦ κόσμος. Τότε ὄλοι τρώγαν και πίναν και γὼ ἔκλαιγα. Αὐτὸ τὸ παράπονο δὲν ἦρα ἄλλον κριτὴ νὰ τὸ εἰπῶ νὰ με δικιώσει, ἔκρινα εὐλογο νὰ προστρέξω στὸν Ἀγιάννη, ὅτι εἰς τὸ σπῖτι του μοῦγινε αὐτὴν ἡ ζημιὰ και ἀτιμία. Μπαίνω τὴ νύχτα μέσα εἰς τὴν ἐκκλησία του και κλειῶ τὴν πόρτα κι' ἀρχινῶ τὰ κλάματα με μεγάλες φωνές και μετάνοιες. Τ' εἶναι αὐτὸ ὁ πὸυγινε σὲ μένα. γομάρι εἶμαι νὰ με δέρονουν; Και τὸν περικαλῶ νὰ μοῦ δώσει ἄρματα καλὰ κι' ἀσημένια και δεκαπέντε πούγγιὰ χρήματα και ἐγὼ θὰ τοῦ φιάσω ἕνα μεγάλο καντήλι ἀσημένιο. Με τις πολλὲς φωνές κάμαμε τις συμφωνίες με τὸν ἀγιο. Σὲ λίγο καιρὸ, γράφει ὁ ἀδελφός τοῦ ἀφέντη μου ἀπὸ τὰ Γιάννενα, ὅτι θέλει ἕνα παιδί νὰ τοῦ κάνει χοσμέτι. Μ' ἔστειλαν ἐμένα τὸ 1811... Τότε ἐφκίασα ντουφεκί ἀσημένιο, πιστιόλες και ἄρματα κι' ἕνα καντήλι καλὸ. Και ἄρματομένος καλὰ και σιγυρισμένος τὸ πῆρα και πῆγα εἰς τὸν προστάτη μου και εὐεργέτη μου κι' ἀληθινὸ φίλο τὸν Ἀγιάννη και σῶζεται ὡς τὸ σῆμερο, ἔχω και τ' ὄνομά μου γραμμένο εἰς τὸ καντήλι. Και τὸν προσκύνῃσα με δάκρυα ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ σπλάχνα μου, ὅτι θυμήθηκα ὄλες τις ταιλαπωρίες ὅπου δοκίμασα.»

1) ζαπίτης=χοροφύλακας στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας.
2) παγγύρι=πανηγύρι.

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΦΥΛΑΧΤΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ Ε. NESBIT

[Συνέχεια από το προηγούμενο]
 "Ο Ψάμμεντ και τὰ παιδιά κάθησαν χάρω στὸ πάτωμα καὶ σχημάτισαν ἕνα κύκλο. Αὐτὰ γινόντουσαν στὸ δωμάτιο τῶν κοριτσιῶν, γιατί στὴν τραπεζαρία θὰ τὴς ἀνησυχόσας ἢ παραμύθια, ποὺ θάμπκινε νὰ στρώσει τὸ τραπέζι γιὰ τὸ τσάι.
 Στὴ μέση τοῦ κύκλου βάλανε τὸ φυλαχτό.

"Ο ἥλιος ἔμπαινε ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ τὸ δωμάτιο ἦταν εὐφώτιστο. Ἀπὸ τὸ δρόμο ἔφτανε ὡς τὰ παιδιά τὸ βουητὸ τοῦ κόσμου ποὺ κυκλοφοροῦσε, κι' ἀκούγονταν καθαρά ἡ φωνὴ τοῦ γαλατᾶ.

"Όταν κάθησαν ἔλοι καλά-καλά, ὁ Ψάμμεντ ἔκανε νόημα στὴν Ἀνθέα νὰ πεῖ τὴ μαγικὴ λέξη.

"Ἡ Ἀνθέα εἶπε: «Ὀὐρ-Χέκαου-Σέτσεχ!»

Τὴν ἴδια στιγμή ἔλα γύρω σκοτείνιασαν. Τὸ δωμάτιο στὸ σκοτάδι, μὰ καὶ ὁ δρόμος γίνθηκε κατάμαυρος, τόσο ὅσο δὲν ἦταν ποτέ. "Όλοι οἱ θόρυβοι πάψανε. Ἐγίνε μιὰ ἀπόλυτη ἡσυχία καὶ σιωπή, τέτοια, ποὺ ποτέ, μὰ ποτέ σας οὔτε ὄνειρευτήκατε οὔτε φανταστήκατε. Ἦτανε σὴν νὰ γίνηκε κανεὶς μονομιᾶς κουφὸς καὶ τυφλός, κι' ἀκόμα κάτι πὶδ πολὺ ἀπὸ αὐτό.

Πρὶν ὅμως τρομάξουν τὰ παιδιά ἀπὸ τὴν ξαφνικὴ αὐτὴ ἀλλαγὴ, ἕνα γλυκὸ ὠραιότατο φῶς ἄρχισε νὰ φαίνεται στὴ μέση τοῦ κύκλου, καὶ τὴν ἴδια στιγμή μιὰ ἀπαλὴ καὶ ἀσὺλληπτη φωνὴ ἄρχισε νὰ μιλάει. Τὸ φῶς ἦταν πολὺ λίγο γιὰ νὰ μπορέσει νὰ δεῖ κανεὶς καθαρά, καὶ ἡ φωνὴ πολὺ σιγανὴ γιὰ ν' ἀκούσεις τί λέει. Μόλις τὸ βλέπανε τὸ φῶς, καὶ μόλις ἀκούγανε τὴ φωνή.

Σιγὰ-σιγὰ ὅμως τὸ φῶς δυνάμωνε. Ἦτανε πρασινωπὸ, σὴν τῆς πυγολαμπίδας, κι' ὅσο πῆγαινε καὶ γινόταν πὶδ δυνατό, ἔτσι ποὺ νόμιζες πὼς χιλιάδες πυγολαμπίδες φωτόπαιζαν ἐκεῖ στὴ μέση τοῦ κύκλου. Κι' ἡ φωνὴ δυνάμωνε καὶ κείνη, ἔχι τόσο σὲ τόνο ὅσο σὲ γλυκειὰ ἔκφραση, καὶ γίνηκε τόσο τρυφερὴ καὶ ἀπαλὴ, ποὺ σουρχότανε νὰ κλά-

ψεις μόλις τὴν ἀκούεις. Ἦταν σὴν νὰ τραγουδοῦσαν ἀηδόνια, ἢ σὴν νὰ ξεποῦσε τὸ ἀπαλὸ κυματάκι τῆς θάλασσας, ἢ σὴν ν' ἀκούεις ἕνα μαγεμένο βιολί. Ἐμοιάζε μὲ τὴ φωνὴ τῆς μητέρας δταν σὲ προαπαντᾶει στὸ κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ, ἄμα ἔχεις λείψει καιρὸ ἀπὸ κοντὰ τῆς.

Καὶ ἡ φωνὴ εἶπε:
 — Πείτε μου. Τί θέλετε ἀπὸ μένα;

Δὲν ξέρω νὰ σᾶς πῶ τί γλώσσα μιλοῦσε ἡ φωνή. Σᾶς λέω μόνο πὼς ὅσοι τὴν ἀκούσανε καταλάβαινε πολὺ καλά τί ἔλεγε. Μὰ δὲν μπορῶ νὰ

"Ο σοφὸς πῆρε τὸ φυλαχτὸ στὰ χεῖρια του. (Σελ. 88, στ. β')

σᾶς πῶ οὔτε τί γλώσσα μιλοῦσε, οὔτε ἂν ἦταν τὸ ἴδιο τὸ φυλαχτὸ ποὺ μιλοῦσε, ἢ ἂν ἦταν κάποιος μέσα στὸ φυλαχτό. Οὔτε τὰ παιδιά θὰ τὸ ξέρανε νὰ σᾶς τὸ πῶν. Πραγματικὰ δὲ μπορούσαν νὰ κοιτάξουν τὸ φυλαχτὸ τὴν ὥρα ποὺ μιλοῦσε, γιατί τὸ φῶς τοὺς θάμπωνε τὰ μάτια, καὶ γι' αὐτὸ ρίχνανε τὰ μάτια τους στὴν ἀκρὴ τοῦ κύκλου, ἐκεῖ ποὺ ἦτανε τὰ κρέσια τοῦ πράσινου χαλιοῦ.

Τὰ παιδιά ἔκαναν ἀπόλυτη ἡσυχία, οὔτε ρωτοῦσαν τίποτα, οὔτε κουνούσανε τὰ πόδια τους. Αὐτὸ ποὺ γινόταν τώρα δὲν ἔμοιαζε καθόλου μὲ κείνα ποὺ γίνηκαν στὴν ἐξοχὴ δταν βρῆκαν τὸν Ψάμμεντ. Ἐκεῖ τὰ εἶχαν πάρει τότε στ' ἀστεῖα, μὰ ἐδῶ τὰ πράματα ἦτανε σοβαρά. Σὴν τῆς Μαγικῆς Ἀραβικῆς νύχτης τοῦ παραμυθιοῦ. Καὶ γι' αὐτὸ ἔλοι σωμαίνανε.

Τέλος ὁ Κύριλλος εἶπε:
 — Θέλωμε νὰ μάθουμε ποὺ εἶναι τὸ ἄλλο μισὸ φυλαχτό.

— Τὸ ἄλλο μισὸ, εἶπε ἡ γλυκειὰ φωνή, ἔσπασε, καὶ χώθηκε στὸ χῶμα τοῦ βωμοῦ ποὺ βρισκόταν πάντα. Τώρα τὸ κομμάτι ἐκεῖνο μὰζι μὲ τὴν καρφίτσα ποὺ ἔβωνε τὰ δύο κομμάτια ἔχουνε γίνεϊ σκόνη καὶ σκορπίστηκαν σὲ χῶρες καὶ σὲ θάλασσες.
 — "Ὁ! κρίμα! εἶπε ὁ Ροβέρτος, καὶ μιὰ βαρεῖὰ σιωπὴ ἀκολούθησε.

— Τότε δὲ γίνεται τίποτα; εἶπε σὲ λίγο ὁ Κύριλλος. Γιατὶ φυσικὰ δὲ μπορούμε νὰ βροῦμε ἕνα πράμα ποὺ θρυμματίστηκε, κι' ἔγινε σκόνη καὶ σκορπίστηκε πάνω ἀπὸ χῶρες καὶ μέσα σὲ θάλασσες.

— Ἄν θέλετε νὰ τὸ βρῆτε, εἶπε ἡ φωνή, τότε πρέπει νὰ τὸ ζητήσετε ἐκεῖ ποὺ εἶναι ἀκόμα δλόκληρο ὅπως ἦταν πάντα.

— Δὲν καταλαβαίνω, εἶπε ὁ Κύριλλος.

— Στὸ παρελθόν, μπορεῖτε νὰ τὸ βρῆτε, εἶπε ἡ φωνή.

— Θέλω νὰ τὸ βροῦμε, εἶπε ὁ Κύριλλος.

"Ο Ψάμμεντ φιθύριζε θυμωμένα: Δὲν καταλαβαίνετε; Τὸ φυλαχτὸ ὑπῆρχε στὸ παρελθόν. Ἄν εἴσαστε καὶ σᾶς στὸ παρελθόν θὰ τὸ βρῆκατε. Εἶναι δύσκολο νὰ σᾶς κάνει κανεὶς νὰ καταλάβετε. Χρόνος καὶ ἀπόστασις, εἶναι μονάχα ἀφηρημένες ἐννοιες.

— Καταλαβαίνω, εἶπε ὁ Κύριλλος.

— "Ὁχι, δὲν καταλαβαίνεις, εἶπε ὁ Ψάμμεντ. Δὲν πειράζει δηλαδὴ καθόλου. Αὐτὸ ποὺ θέλω νὰ καταλάβετε εἶναι πὼς ἂν θέλετε ὑπάρχει τρόπος νὰ δῆτε τὰ πράγματα νὰ συμβαίνουν στὴν πραγματικὴ τους ἐποχὴ, καὶ στὸν τόπο ποὺ ἔγιναν. (Ἀκολουθεῖ) ΒΕΤΑ ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΕΧΘΡΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ L. LAMBRY

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

— Εἶναι ἕνα μενταγιὸν ποὺ μισὸ τὸ χάρισε ἡ μαμὰ στὴ γιορτὴ μου. Ἐχει μέσα τὴν ἁγία Θηρεσία. Νὰ εἶσαι βέβαιος πὼς δταν πιστεύεις σ' αὐτήν, ἔλα πηγαίνουν καλά. Κράτησέ το ἐσὺ Ντίκ, θὰ σοῦ χρειαστεῖ περισσότερο ἀπὸ μένα, γιατί ἐσὺ εἶσαι ὁ προστάτης μας.

Συγκινημένο τὸ ἀμερικανόπουλο, φίλησε τὸ μενταγιὸν καὶ τὸ πέρασε στὸ λαιμὸ του. Ἐξῶ δ' ἄερας μόλις καὶ ἀκούγονταν. Τὸ σκάφος ποὺ πρὶν ἀπὸ λίγη ὥρα παράδερνε μέσα στὸν τρελλὸ χορὸ τῆς τρικυμίας, ἀπτόμα ἄρχισε νὰ λιγοστεύει τὴν ταχύτητά του. Τὰ δύο παιδιά κοιτάχτηκαν μὲ ἀπερίγραπτη ἀγωνία.

— Πάρτε νὰ δοῦμε τί γίνεται, Ἄννοῦλα, τῆς πρότεινε ὁ Ντίκ, παίρνοντάς τὴ μικρὴ ἀπὸ τὸ χέρι. Μὰζι θὰ εἶναι μικρότερη ἢ ἐντόπωσι σ' ὅ,τι θ' ἀντικρῶσουν τὰ μάτια μας.

Σκέπασαν καλά τὴ Λευκὴ, τῆς ἔβαλαν στὸ προσκεφάλι μιὰ κουκλίτσα ποὺ εἶχε βρεῖ ἡ Ἄννοῦλα στὶς βαλίτσες τῆς καὶ τρεχάλα κατόπι ἀνεδήσαν στὴ γέφυρα. Ἐκεῖνο ποὺ εἶδαν ἦτανε κάτι ἀπίστευτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ ΣΤΑ ΦΥΚΙΑ

"Ἀκίνητοι, σὰ μαγνητιζόμενοι οἱ δύο μικροὶ σύντροφοι, ἀπ' αὐτὸ τὸ φοβερὸ θέαμα ποὺ παρουσιάστηκε στὰ μάτια τους μπροστά, κοιτάζαν ἀμίλητοι τὴν πράσινη βλάστηση τῶν φυκιῶν ποὺ τοὺς εἶχε κυκλώσει ἀδυσώπητα. Ἀκίνητο πιά τὸ «Ἡράνσιγκ» ἔμοιαζε σὴν τὰ θηρία ἐκεῖνα, ποὺ ἀπὸ πολέμου σὴν ὕρες πολλὰς ἐνάντια στοὺς ἀνθρώπους ποὺ θέλησαν νὰ τὰ πιᾶσουν, τώρα ἡσυχὰ καὶ κουρασμένα κάτω ἀπὸ τὸ δίχτυ ποὺ τὰ τυλίξανε.
 "Ὁς πέρα μακριὰ στὸν ὄριζοντα, τίποτ' ἄλλο δὲν φαίνονταν ἀπὸ θάλασσα καὶ φύκια. Μιὰ ἀπέραντη ἔρημος ποὺ καμμιὰ ἀνθρώπινη δύναμη δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὴν περάσει.
 — Αἰχμάλωτοι! ἔκανε ἡ Ἄννοῦ-

λα, ποὺ μὲ φρίκη ἔδλεπε τὸ τρομαχτικὸ θέαμα. Ἀρχίζω πάλι νὰ φοβόμαι Ντίκ, ἔξακολούθησε μὲ φωνὴ σιγανή, σὰ νὰ τρώμαζε ἀπ' τὰ ἴδια τῆς τὰ λόγια.

— Εἴπαμε δτι δὲν πρέπει νὰ φοβόμαστε, ἀποκρίθηκε ὁ εφηβος. Χρειάζεται θάρρος κι' ὑπομονὴ γιὰ νὰ κατορθώσουμε νὰ ξαναβοῦμε στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα.

— Φοβόμαι ἀπ' ἔλα αὐτὰ ποὺ μᾶς τριγυρίζουν, ἐπέμενε ἡ μικρὴ. Πὼς εἶναι δυνατὸ νὰ γλυτώσουμε;

— Εἴμαστε μόνοι ἐδῶ, ἀλλὰ θὰ βροῦμε τὸν τρόπο νὰ ξεγλυτρήσουμε

ΕΙΚΟΝΕΣ ΓΑΤΙΩΝ

"Ἐχετε ξαναἰδεῖ ποτέ τέτοια ὁμορφὴ γατούλα;

καὶ σήκωσε τοὺς ὄμους του κατὰ τὴ συνήθειά του.

— Εἶναι ὁ κόσμος τῆς βλάστησης, εἶπε. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος κίνδυνος ἀπ' τὴ μοναξιά μας!

— Νομίζεις; Μοῦ φαίνεται δτι μόλις σκοτεινιάσει, παράξενα τέρατα θὰ βγοῦνε μέσα ἀπ' τὶς σιωπηλές τους σπηλιές καὶ θάρβουνε νὰ μᾶς ζητήσουν τὸ λόγο ποὺ τὰ ἐνοχλήσαμε. Κάτω ἀπὸ τούτη τὴ θάλασσα, στὰ σκοτεινὰ αὐτὰ βάθη τῶν φυκιῶν, ζοῦνε περιεργὰ ὄντα μὲ ἀνθρώπινα κεφάλια καὶ οὐρὲς ψαριῶν. Ἄκουσε αὐτὸν τὸν παράξενο θόρυβο!

— Εἶναι ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου ποὺ σαλεύει τὰ φύκια, Ἄννοῦλα.

— Τὸ λές αὐτὸ γιὰ νὰ μὲ καθησυχάσεις. Ὁταν ὅμως ὁ ἀνεμος σταματᾶ, ὁ θόρυβος εἶναι ἀκόμα πὶδ φοβερός.

— "Ὁχι, Ἄννοῦλα, δὲν συμβαίνει τίποτα ἀπ' ἔλα αὐτὰ ποὺ λές, ἔκανε ἡσυχὰ ὁ Ντίκ. Ἡ φαντασία σου εἶναι ταραγμένη ἀκόμα ἀπὸ τὴν περιπέτεια ποὺ περάσαμε γι' αὐτὸ σὲ κάνει νὰ πιστεύεις σὲ ἀνύπαρκτα πράγματα.

Ἡ μικρὴ Γαλλίδα ὅμως, δὲν μπορούσε νὰ ἡσυχάσει παρ' ὅλο τὸν πειστικὸ τόνο ποὺ εἶχε ἡ φωνὴ τοῦ συντρόφου τῆς. Ἐκλείσε τὰ μάτια τῆς καὶ σὰ νὰ παραμιλοῦσε τώρα, ἄρχισε πάλι νὰ ἐκμυστηρεῖται τοὺς φόβους τῆς:

— Μιὰ παράξενη ζωντανὴ σιωπὴ μᾶς περικυκλώνει, Ντίκ. Νομίζεις κανεὶς δτι χιλιάδες ἀόρατες ζωὲς εἶναι μπροστά μας καὶ μᾶς παραμονεύουν, μᾶς παραφυλάνε ἑτοιμὲς νὰ πῆσουν ἀπάνω μας καὶ νὰ μᾶς πιοῦνε τὸ αἷμα!

"Ο νεαρὸς ἀμερικανὸς, κατὰλαβε πὼς ὁ ἀπερίγραπτος τρόμος ποὺ ἐνοιώθη ἡ Ἄννοῦλα, τὴν ἔκανε νὰ λείε ἕνα σωρὸ λόγια καὶ νὰ φαντάζεται τρομακτικὸς κίνδυνους. Δὲν ἤξερε πιά μὲ ποιὸν τρόπο νὰ τὴν παρηγορήσει καὶ νὰ τῆς δώσει κουράγιο. Ἦταν ἑτοιμος νὰ τὴ σηκώσει στὴν ἀγκαλιά του καὶ νὰ τὴν κατεβάσει στὴ καμπίνα, δταν μιὰ καλὴ ἰδέα τοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΙΑΝΝΗΣ Β. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΩΣ... ...ΒΟΗΘΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΖΩΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ;

"Οχι μονάχα οι άνθρωποι, αλλά και τα ζώα γνωρίζουν πόσο αληθινό είναι το άρχαιο ρητό που λέει: «'Η ισχύς εν τῇ ἐνώσει». Για να τα βγάλουν πέρα στον αγώνα της ζωής, μικρά, αδύνατα ζώα, κάνουν άφοβα συντροφιά με τρομερά θηρία, που μπορούν, σποια στιγμή θέλουν, να τα χάψουν σαν μια μπουκιά. Μά τα θηρία δεν τα πειράζουν. 'Απ' ἐναντίας. Τα προστατεύουν γιατί τους είναι χρήσιμα.

"Αλλα πάλι, μονάχα τους, περνούν κάθε στιγμή πολλούς κινδύ-

"Ο κροκόδειλος κι' ο φίλος του

νους. Με τον σύντροφο όμως που διαλέξανε για να ζήσουνε μαζί, οι κίνδυνοι λιγοστεύουν. 'Η ζωή τους γίνεται πιο εύκολη. 'Αλληλοπροστατεύονται! 'Αλληλοβοηθούνται!

"'Ας ρίξουμε μια σύντομη ματιά στο ζωικό βασίλειο.

Νά ένα άσχημο και επικίνδυνο για όλα τα ζώα, και γι' αυτόν τον άνθρωπο, ξεπετό: "Ο κροκόδειλος. Κάπου θάχετε δει την εικόνα του. "Ο μεγαλύτερος του είδους του, κροκόδειλος ο ισχυρός — έχει λέγεται — φθάνει τα δέκα μέτρα μήκος. Ζει κοντά στις και τους ποταμούς της 'Αφρικής. Είναι από τα πιο άδηφάγα ζώα και τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά από σάρκες. 'Επιτίθεται και στα λεοντάρια, και στις τίγρεις, σ' όλα σχεδόν τα θηλαστικά όταν, διψασμένα, πηγαίνουν, για νερό, στις όχθες... Το στόμα του είναι τεράστιο και ωπλισμένο σε διπλή σειρά από φοβερά δόντια. Κόβει τον άνθρωπο, στα δύο, με την πιο μεγάλη ευκολία. Είναι άσος στο κολύμπι, αγαπεί περισσότερο από τη γάτα τα ψάρια, και κυνηγάει αλύπητα τα υδροβία πουλιά. Τι θά λέγατε, ύστερα απ' αυτά, αν βλέπατε ένα κροκόδειλο να λιάζεται μακάρια στην όχθη κάποιου ποταμού της

'Ασίας ή της 'Αφρικής με το τρομερό στόμα του ανοιγμένο, και μέσα σ' αυτό το στόμα, μικρά μαύρα πουλάκια να τρώνε αμέριμνα τις τροφές που έχουν μείνει ανάμεσα στα δόντια του; Κι' όμως γίνεται!... Τα μαύρα αυτά πουλάκια κι' άλλα, πολύ μεγαλύτερα, που μοιάζουν σαν τους πελαργούς, είναι οι οδοντογιατροί των κροκοδειλων... Αυτοί τους καθαρίζουν τα δόντια. Το ισχυρό και άδηφάγο ξεπετό τους επιτρέπει, για αντίλλαγμα στις υπηρεσίες που του προσφέρουν, να τρώνε άφοβα μέσα από το στόμα του!

"Ένα περρωτό σύντροφο έχει και ο ρινόκερος. Οι ιθαγενείς το λένε «τό πουλί του Ρινόκερου». Τον βοηθάει τρώγοντας τα τσιμπούρια που τον ενοχλούν και ακόμα σαν πιστός φίλος και παρατηρητής, τον προειδοποιεί όταν τον απειλεί κίνδυνος. «'Αγελαδοπούλια» και «τσιμπουροπούλια» — έτσι τα λένε οι «κάου-μπόν» — συνοδεύουν και τα μεγάλα κοπάδια των αγελάδων και των βουβαλών στις «πάμπες» της 'Αμερικής. Είναι ευπρόσδεκτα απ' αυτά γιατί τ' απαλλάσσουν από τα ενοχλητικά παράσιτα, τα τσιμπούρια, που είναι καρφωμένα πάνω στο δέρμα τους.

"'Αλλ' ως αφήσουμε τη στεριά κι' ως έρθουμε στη θάλασσα. 'Εδώ

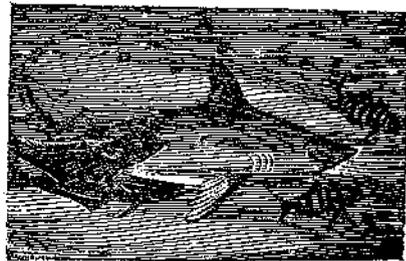
Οι θαλάσσιες ανεμώνες κι' ο Βερνάρδος

θά δούμε πιο περίεργα πράγματα. Κοιτάχτε — σαν βρισκόσαστε, με μπουνάτσα, σε ακρογιαλιά όχι με άμμο αλλά με πέτρες — κοιτάχτε, λέω, με προσοχή το βυθό, μήπως έχει κάνα κογχύλι (στρακο δηλαδή). Πιθανόν να δητε να βγαίνει από μέσα του, για μια στιγμή,

ένα μικρό άσχημο καρβουράκι με χονδρή κοιλιά, που δεν έχει κέλυφος σκληρό όπως τ' άλλα καρβούρια, και να ξαναμπαινει πάλι μέσα στο κογχύλι. Είναι ο Βερνάρδος ο ξεμητής, μαλακόστρακο γνωστό στην αρχαιότητα που τ' ονομάζανε οι πρόγονοί μας Καρκίνο.

Αυτόν λοιπόν τον Καρκίνο ή, στη σημερινή ψαράδικη γλώσσα, «Κρίτσο», τον κυνηγούν χταπόδια, σουπιές, ψάρια, για το μαλακό και νόστιμο κρέας του και γιατί δεν έχει, ο κακομοίρης, όπλα ν' άμυνθῆ. Τον κυνηγούν και οι ψαράδες γιατί είναι περίφημο δόλωμα.

Τί κάνει λοιπόν κι' αυτός για να προφυλαχθῆ από τους τόσους του εχθρούς; Βρίσκει ένα στρακο αδειο και εγκαθίσταται μέσα. Κι' όταν μεγαλώσει και δεν τον χωράει

Τα ψάρια πιλότοι

το σπίτι που διάλεξε, τ' αλλάζει. 'Εγκαθίσταται σε μεγαλύτερο στρακο. "Ο Βερνάρδος τώρα μπορεί να ζήσει κάπως ήσυχα. Οι εχθροί του, κλεισμένοι στο όχυρό του, που μπορεί να το μετακινεί με τη βοήθεια των ποδιών του, είναι άνικανοί να του κάνουν κακό.

Μά δεν τελειώσαμε ακόμα με δαύτον.

"Υπάρχουν κάτι θαλάσσια ζώα που μοιάζουν με λουλούδια γι' αυτό και λέγονται θαλάσσιες ανεμώνες. Δεν έχουν καμιά σχέση με το ευγενικό λουλούδι της στεριάς που στολίζει, τώρα την άνοιξη, τους πράσινους κάμπους. Αυτά δεν κάνουν κακό σε κανένα πλάσμα της δημιουργίας. Μυρμηγκία, πεταλούδες, διάφορα άλλα μικρά έντομα μπορούν να καθίσουν άφοβα πάνω στα άβρα χρωματιστά φυλλαράκια τους. 'Αλοίμονο όμως στο άθωο ψαράκι που θά πλησιάση την ανεμώνη της θάλασσας! Είναι χαμένο! Σας έχει ποτέ αγγίξει «τσούχτρα» σαν κολυμπάτε το καλοκαίρι; Το δέρμα σας στο σημείο που σας άγγιξε, κοκκινίζει, ανάβει, τσούζει. Πονάτε! "Ολ' αυτά γίνονται γιατί η τσούχτρα είναι ωπλισμένη από τη φύση με κάτι κύττα-

ρα που βγάζουν κάποιο δηλητηριώδες υγρό και προκαλεί ερεθισμό στο δέρμα. Κυριοκότητα τα λένε. Με τέτοια είναι ωπλισμένη και η θαλάσσια ανεμώνη. Το ψαράκι παραλύει άμέσως. Τα φύλλα της ανεμώνης κλείνουν τότε. Το ψαράκι αιχμαλωτίζεται και... τρώγεται ήσυχα ήσυχα, απ' αυτό το τρομερό αλλά όρατο σε εμφάνισι θαλάσσιο ζωόφυτο.

"Ο Βερνάρδος λοιπόν ο ξεμητής διαλέγει για συντρόφους αυτές τις ανεμώνες. Ριζώνουν πάνω στο δστρακο που διάλεξε για σπίτι. 'Ετσι προστατεύεται ακόμα περισσότερο από τους εχθρούς του. "Οσοι ξέρουν τί τους περιμένει, που να πλησιάσουν την ανθοστόλιστη κατοικία του! Θά με ρωτήσετε: «Και η θαλάσσια ανεμώνη; Τι κερδίζει από την συντροφιά του;» Κερδίζει βέβαια. Γιατί ο Βερνάρδος — όπως

"Ο κινητός θαλάσσιος κήπος

είπαμε — μετακινεί το σπίτι του και μαζί του μετακινούνται και οι ανεμώνες. 'Ετσι μεγαλώνει το πεδίο της δράσεώς τους. 'Η «κομπανία» πάει και σ' άλλες γειτονιές που δεν τους ξέρουν ακόμα. Κάποιο άθωο ψαράκι μπορεί να ξεγελασθῆ και να πλησιάσει τα λουλούδια που χαρίζουν τον θάνατο...

"Ένας άλλος κάβουρας — αυτός είναι μεγάλος κι' έχει, σαν τα κοινά καρβούρια, σκληρό δέρμα — να πούμε — για να τον προστατεύει, ξέρει να καμουφλάρεται για να μη τον βρίσκουν οι εχθροί του, με τον πιο σοφό τρόπο. Τι νομίζετε πως κάνει; Φυτεύει στη ράχη του φυτά της θάλασσας. Είδος φυκιών δηλαδή. 'Ακόμα και μικρά σφουγγάρια... Σε λίγο όλο του το κορμί κρύβεται απ' αυτή τη πρασινάδα που έχει επάνω του. "Ο εχθρός του μπορεί να περάσει δίπλα του χωρίς

να τον καταλάβει... Γιατί καταφεύγει σε τέτοια μέσα; 'Απλούστατα. Γιατί είναι κι' αυτός άδικημένος από τη φύση... Τα όπλα της άμύνης του είναι πολύ αδύνατα. Δεν έχει ισχυρές δαγκάνες, σαν τ' άλλα καρβούρια, που μπορούν να σου κόψουν, άμα τα πιάσεις, το δάχτυλο. Και τα ποδάκια τους είναι λεπτά και μακριά... Μοιάζουν σαν μεγάλες άράχνες...

Τί να πούμε όμως για τα ψαρά-πιλότους; 'Εχετε ακούσει ποτέ να μιλάνε γι' αυτά; Συνοδεύουν τα πολύ μεγάλα ψάρια, τους χρησιμεύουν για οδηγό... Τα προφυλάσσουν να πέφτουν έξω, να ξεωκείλουν, σαν τα καράβια, όταν κο-

λυμπάνε σ' ανάβαθα νερά. Οι ναυτικοί και οι φυσιοδίφες διατείνονται πως ο καρχαρίας, ή φάλαινα, οι μεγάλες χελώνες έχουν τέτοια μικρά ψάρια για πιλότους που τα παίρνουν στη ράχη τους όταν κουράζονται. Γιατί οι μεγάλοι αυτοί ταξιδευτές διανύουν, κάθε μέρα, εκατοντάδες μίλλια που, φυσικά, δεν μπορεί να διανύσει ένα μικρό ψαράκι...

"'Αλλά θά ξαναμιλήσουμε, από τις στήλες της «Διαπλάσεως» για τις συντροφίες των ζώων και στα μέσα που κατοφεύγουν για ν' αντιμετωπίσουν εύκολότερα τον αγώνα της ζωής...

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΟΡΗΣ

ΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΜΑΣ ΦΙΛΜ

ΠΩΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΤΑ ΑΡΩΜΑΤΑ

1. Στις χώρες όπου ακμάζει βιομηχανία άρωματοποιίας, π.χ. στη Γαλλία κυρίως, υπάρχουν άπεράντες πεδιάδες, όπου καλλιεργούνται αποκλειστικά λουλούδια κατ'άλληλα γι' αυτό το σκοπό, π.χ. μενεζέδες, τριαντάφυλλα, γαρύφαλλα κλπ. — 2. "Όταν έρθει η εποχή της εσοδείας τα λουλούδια κόβονται ένα ένα και σιβάζονται σε πελώρια καλάθια, κατόπιν δε μεταφέρονται στο έργοστάσιο, όπου συγκεντρώνονται καμιά φορά 20 000 χιλιόγραμμα άνθη. — 3. Για να βγάλουν το άρωμα από τα λουλούδια πρέπει να τα περάσουν από το δυλλιστήριο. 'Αλέθουν λοιπόν σε ειδικούς μύλους τα πέταλα, το στημόνι και τον ύπερο κι' ύστερα τα σιβάζουν στο καζάνι ενός αλκομπίκου. — 4. 'Από πάνω από αυτό χύνουν νερό, τ' αφήνουν να μουσκεψουν μερικές ώρες και ύστερα τα θερμαίνουν άσπου να φτάσουν σε σημείο βρασμού. "Ο άχνος που εξατμίζεται παίρνει μαζί του και το άρωμα.

5. "Όταν ο άχνος, που θά κρυώσει και θά στάξη στο ειδικό δοχείο, κατακάσει, από πάνω θά επιπλέει το άριστο άρωμα του άρωματος που εύκολα μπορεί να ξεχωριστεί. — 6. 'Υπάρχει κι' ένας άλλος τρόπος για να βγει το άρωμα. 'Απλώνουν τα μαδημένα λουλούδια επάνω σε τεράστια λινά τελλάρα — σαν κι' αυτά που απλώνουμε εμείς την σταφίδα — που τα έχουν άλείψει με λάδι. — 7. Στεβάζουν τα τελλάρα το ένα άπάνω στ' άλλο και ύστερα από μερικές ώρες το λάδι έχει απορροφήσει όλο το άρωμα των λουλουδιών. — 8. Το λάδι ή το άκόσταγμα που βγαίνουν και με τους δύο αυτούς τρόπους της έπεξεργασίας χρησιμοποιούν σαν μια πρώτη βάση για την κατασκευή των αρωμάτων.

ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ, ΤΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΩΤΕΡΟ, ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΤΕΡΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΧΡΕΥΟΔΕΤΟΙ ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ, ΟΔΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 10

Ζητήστε να σας στείλουμε ταχυδρομικώς τον πίνακα των περιεχομένων αντί 800 δρχ.

ΠΛΟΥΤΙΣΤΕ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΑΣ ΜΕ ΤΟΜΟΥΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Είναι ένα μικρό αρχιπέλαγος που ανακαλύφθηκε από τον Ολλανδό θαλασσοπόρο Ρογκκεβιέν...

κρσσί σ' ένα ποιήρι, μ' αντί να το πει, περιόχθη από τον Τού δώσαμε να φάει...

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

1. ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ
Ρωτάτε ένα φίλο σας:
- Ποιόν αριθμό προτιμάς ξεχωριστά;
- Κανένα! Θα σάς εν-
- νεία φορές στις δέκα.

Και τούτη τη φορά το γινόμενο είναι 80.
Πώς τα καταφέρνετε;
1ον) Έχετε γράψει όλους τους αριθμούς...

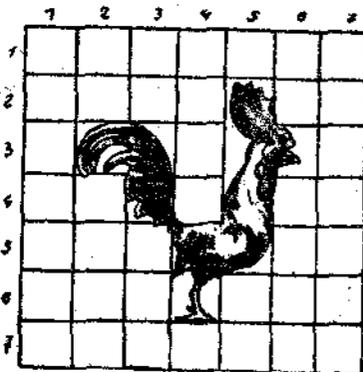
2. Τά σπύρτα

Πάρτε δυο κουτιά σπύρτων άδεια και μερικά σπύρτα. Δώστε όλα αυτά σ' έναν από τη συντροφιά...

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΜΙΚΡΟΙ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

1. ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ
Ο Κικιρίκος

Οριζοντίως: 1. Μυθοποιός. 2. Γυναικείον όνομα, άντωνυμία. 3. Αρθρον. 4. Σύνδεσμος, σύνδεσμος. 5. Πρόθεσις. 6. Προστακτική (άρχαία), επίθετο (πλ.). 7. Ένας από τους... δκτω.

2. ΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ... ΜΑΛΛΙΑΡΟ

Αν σάς ζητούσα να μου βρείτε δυο πρόσωπα—να μην είναι φαλακροί—που να έχουν στο κεφάλι τους δυο μαλλιά...

Επιπλέον, σύμφωνα με τους υπολογισμούς ενός άλλου τα περισσότερα μαλλιά που μπορεί να έχει στο κεφάλι του ένας άνθρωπος είναι 150.000 τρίχες.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΘΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

- 1. Ο κτηρ - Μέντιος. Οριζοντίως: Σολωμός, Τίαρα, Όσσης, από, Μέντιος. Καθίως: Στο, Σάμ, οίς, λας, ώρα, μας, και, σταυρός.
2. Πρόβλημα: Θά το κόψει σ' επτά μέρη, γιατί την τελευταία θά έχει κόψει δυο κομμάτια από δυο μέτρα το καθένα.
3. Ο άστακός δεν είναι ψάρι, αλλά όστρακόδεσμο. Δεν είναι κόκκινος παρά αφού βράσει. Δεν περπατάει ανάποδα παρά μόνον όταν κολυμπάει.
4. Ναι ή Όχι. 1. Όχι. 2. Όχι. 3. Όχι. 4. Ναι. 5. Όχι. 6. Όχι. 7. Όχι. 8. Όχι. 9. Όχι. 10. Όχι. 11. Όχι. 12. Όχι. 13. Όχι. 14. Όχι. 15. Όχι. 16. Όχι. 17. Όχι. 18. Όχι. 19. Όχι. 20. Όχι. 21. Όχι. 22. Όχι. 23. Όχι. 24. Όχι. 25. Όχι. 26. Όχι. 27. Όχι. 28. Όχι. 29. Όχι. 30. Όχι. 31. Όχι. 32. Όχι. 33. Όχι. 34. Όχι. 35. Όχι. 36. Όχι. 37. Όχι. 38. Όχι. 39. Όχι. 40. Όχι. 41. Όχι. 42. Όχι. 43. Όχι. 44. Όχι. 45. Όχι. 46. Όχι. 47. Όχι. 48. Όχι. 49. Όχι. 50. Όχι. 51. Όχι. 52. Όχι. 53. Όχι. 54. Όχι. 55. Όχι. 56. Όχι. 57. Όχι. 58. Όχι. 59. Όχι. 60. Όχι. 61. Όχι. 62. Όχι. 63. Όχι. 64. Όχι. 65. Όχι. 66. Όχι. 67. Όχι. 68. Όχι. 69. Όχι. 70. Όχι. 71. Όχι. 72. Όχι. 73. Όχι. 74. Όχι. 75. Όχι. 76. Όχι. 77. Όχι. 78. Όχι. 79. Όχι. 80. Όχι. 81. Όχι. 82. Όχι. 83. Όχι. 84. Όχι. 85. Όχι. 86. Όχι. 87. Όχι. 88. Όχι. 89. Όχι. 90. Όχι. 91. Όχι. 92. Όχι. 93. Όχι. 94. Όχι. 95. Όχι. 96. Όχι. 97. Όχι. 98. Όχι. 99. Όχι. 100. Όχι.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΣΤΟ ΤΡΑΜ

Κάθε φορά που σκέπτομαι το έπεισόδιο που θα διηγηθώ πιο κάτω δεν μπορώ να μην γελάω.
Τώρα και λίγο καιρό, ήμουν μέσα σ' ένα τραμ. Στο κάθισμα, ακριβώς μπροστά μου, κάθονταν δυο πιτσιρικοί που, καθώς φαινόταν, είχαν μια πολύ σπουδαία συζήτηση.
- Αύριο Δευτέρα. Σχολείο πάλι... άκουσα τον μικρότερο να παραπονιέται.
- Καλά... και δεν σ' άρσσει το σχολείο; ούτως ή άλλως.
- Μπιά! Θα προτιμούσα να μην είμαι άνθρωπος για να μη πηγαίνω, έκανε άφελέστατα ο μικρός.
- Και τι θάθελες να ήσουν;
- Νάμουν... ξέρω γώ; νάμουν μερμήγκι. Για φαντάσου να μπορώ να περπατώ με τα πόδια πάνω και το κεφάλι κάτω.
- Ποιός σου είπε πως δεν μπορείς, άρχισε ο μεγαλύτερος με ύφος... έλαφρώς φιλοσοφικό! Νά... τώρα μπορεί να χει γυρίσει ανάποδα η γή, κ' έτσι και μεεις να περπατάμε ανάποδα!
- Χά, χά, χά! Ξεκαρδίστηκε ο άλλος. Και πώς δεν πέφτουμε τότε;
- Μή γελάς! μās ειπαν πως είναι ή έλεη της γής που μās κρατάει.
- Και τί 'ναι αυτή ή... έλεη που λές;
- Νά... είναι κάτι σαν κόλλα που έχει ή γή πάνω της.
- Κι' αν δεν είχε αυτή την κόλλα τί θά γινόταν;
- Ο μεγάλος πήρε ύφος σκεπτικό.
- Θα... ξεκολλούσαμε και θά πέφταμε σ' άλλο άστρο!
Του μικρού σαν να μην του άρσσε ή ιδέα πως θά έπεφτε σ' άλλο άστρο και τά χρειάστηκε! Σ' αυτό το σημείο το τραμ σταμάτησε και οι πιτσιρικοί κατέβηκαν. Κόιταξα προς τη διεύθυνσή τους καθώς απομακρύνονταν. Ο μεγάλος φαινόταν ένθουσιασμένος και ύπερήφανος, που κατάρθωσε να κάνη έντύπωση στον μικρό. Ο μικρός μου φάνηκε πολύ σκεπτικός και ταργαμένος και... σαν να πρόσσε σε κάθε βήμα του να πατάει στα μέρη, όπου ή γή... είχε κόλλα!

Χρυσός Αίων

ΠΩΣ ΑΝΑΚΑΛΥΦΘΗΚΕ ΤΟ ΣΤΟΥΠΟΧΑΡΤΟ

Πολλά από τα παιδιά, θά έτυχε να γνωρίσουν πως ανακαλύφθηκε το στουπόχαρτο. Τα περισσότερα όμως δεν τό ξέρουν, όπως και γώ, δεν τό ήξερα και τό έμαθα από ένα διήγημα του παππού μου:

Στα παλιά τα χρόνια τα μελάνια στέγνωσαν με μια ειδική σκόνη ή όποια όμως και πολύξοδη ήταν και άρχισαν να στεγνώνωσι όποτε από την άφηρημάδα ενός εργάτου ανακαλύφθηκε το στουπόχαρτο.
Στην Αγγλία κατά το 1828 ύπηρχε ένα χαρτοποιείο, που είχε ένα υπάλληλο πολύ ξεχασιάρη. Μία μέρα καθώς έκανε το χαρτί, έέχασε να ρίξη κάποιο ύγρο. Τό έβαλε στη μηχανή και βγήκε τό χαρτί. Αλλά ήταν χνουδωτό. Όταν ανακάλυψε αυτό τό πράγμα ο χαρτοποιός τόν έδιωξε. Ο χαρτοποιός πήρε άλλον υπάλληλον που δεν ήταν ξεχασιάρης. Τού ξεχασιάρη τού τέλειωσαν τα λεπτά και πήγε να ζητήσει δουλειά. Κανένας όμως δεν τόν έκαινε. Όλοι ήξεραν πως ήταν ξεχασιάρης και δεν ήθελαν να πάνε στραβά οι δουλειές τους.
Μία μέρα στο χαρτοποιείο, ο χαρτοποιός περνούσε κρατώντας στο χέρι του ένα μικρό μελάνι. Τα χαρτιά που ήσαν άποτυχημένα, τά είχε βάσει σε μία γωνιά. Καθώς περνούσε από κει τού πέφτε το μικρό μελάνι απ' τα χέρια και πέφτει στα χαρτιά. Έκείνα ρούφηξαν άμέσως τό μελάνι. Ο έμπορος άπόρρησε μ' αυτό που είδε. Παρατήρησε επίσης ότι στεγνώνει τό μελάνι από τό χαρτί, χωρίς να κάνη μουντζούρες. Άρχισε λοιπόν να τό διαφημίζει. Έν τω μεταξύ έπαρχνε να βρωϊ ποιδ ύγρο έλειπε, γιατί σκέφτηκε: όταν τελειώσει τό σκουπόχαρτο (έτσι τό είχε όνομάσει) τί θά γίνει; Ο παλιός του υπάλληλος είχε πιά πεθάνει από την πείνα. Στο τέλος ο χαρτοποιός θυμήθηκε τό ύγρο, έκαμε κι άλλο σκουπόχαρτο, που από τότε διαδόθηκε σ' όλο τόν κόσμο. Λοιπόν άγαπητοί μου έτσι ανακαλύφθηκε τό σκουπόχαρτο.

Γενναίωψυχος Έλλην

Η ΤΡΕΛΛΗ

- Απάνω της παιδιά! Είναι τρελλή! Χτυπήστε την!... να! άκουσα τέτοιες φωνές από παιδιά, από νέους για ένα παιδί, μια κοπέλλα ρακένδυτη, βρόμιχη, άναμαλλισμένη.
- Δώστε της παιδιά! Είναι τρελλή! Απάνω της! Και τσούρωμο από άχαλιναγώγητα παιδιά, έρριχναν πάνω στο δυστυχισμένο πλάσμα πέτρες, ξύλα, κι ό,τι άλλο εύρισκαν πρόχειρο.

Μά σκεφτήκατε ποτέ παιδιά, τί ήταν κάποτε αυτή ή τρελλή;... τ' αναλογιστήκατε πως μπορεί να ύπηρξε μία έλληνοπούλα — σαν και σάς — που άγνώστηχη για τή Λευτεριά τής Πατρίδας της;... Πώς μπορεί να τρελλάθηκε από τα τρομερά βασανιστήρια στην τραγική ύδδ Μέρλιν, κι' άκόμα στο τραγικότερο Καϊδάρι;

Μην κατατρέγετε τους δυστυχισμένους. Γιατί δεν έξερτε τό δράμα τους, την τραγική μοίρα τους. Γλυκάνετε τόν πόνο τους, προσπαθήστε να τους κάνετε να ξεχάσουν την πικρή ζωή τους. Έτσι θά γίνει η Έλληνοπούλα άληθινά.

Νίκος Ηεδινός

ΕΝΑΣ ΣΚΟΠΟΣ

Ήταν μέρα λαμπρή μαγικά που ο ήλιος χρυσόφαια κεφνούσε, ήταν μέρα λαμπρή και γλυκιά που καθέννας τριγύρω γελούσε, σαν μια θεία, τερπνή μουσική από πέρα άκούστηκε ξάφνου.

Και στού δρόμου τή μία γωνιά προχωρώντας με βήμα μικρό κι' άφηφώνοντας την τόση άπονια που ή ευχή με γέλιο πικρό χαρισμένη τού είχε από χρόνια, ένας γέρος ξεπρόβαλε συντροφιά του μονάχη ο πόνος.

Με τα μάτια κλειστά στο σκοτάδι και κρατώντας στο χέρι βιολλί δεχόταν τού μπάτη τό χέδι, τών άρχιδών τό όρωτο φιλι. Απολά τό δοξάρι κινούσε που στις χόρδες άπάνω θρηνούσε.

Κι' έτσι πέρας' ο δόλιος τυφλός και έγάθη στού δρόμου την άκρη, μά ο θείος, γλυκός του σκοπός φέρνει τώρα στα μάτια τό δάκρυ.

Μικρή Δογοτέχνις

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στό μάθημα των Λατινικών:
- Πώς λέγεται Λατινικά τό άρπάζω;
- Ράρτο! (rarto)
- Πολύ καλά! Και πως κάνει τό παθητικό;
- Ράρτομαι! Κισσός
- Γιατί αυτός; ο σκύλος έχει τή γλώσσα του έξω;
- Για να κρατή ίσορροπία με την ούρά του! Κισσός

Ο κύριος: *Αμα έλθη ο κ. Θόδωρος, να τού πής πως βγήκα έξω.
Η μικρή ή όπηρετρία: Κι' άμα δεν έλθει τί να τού πώ;
Αγγελής

ΠΡΟΜΗΘΕΥΘΗΤΕ τόμους τής «Διαπλάσεως» για να περνατε ευχάριστα τις ώρες σας.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ
'Εγκριμένον υπό του 'Υπουργείου της Παιδείας ως ελεύθερον ανάγνωσμα δι' όλα εν γένει τὰ Σχολεία (1932)
Τμηθέν διά του 'Αργυρού Μεταλλίου της 'Ακαδημίας 'Αθηνών (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΗΡΩΤΕΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 'Ετησία δοχ. 25000. 'Εξαμηνή δοχ. 15000. Τρίμηνη 8000.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 'Αγγλίας, Αιγύπτου Λίρας 2.—
'Αμερικής και άλλων κρατών, Δολάρια 10.
'Εξάμηνη ανάλογως. Τμήρ φύλλον δοχ. 800.
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
'Αποστέλλοι: Προς τὸ περιοδικὸν «Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ», δόδε 'Αριστείδου 10 'Αθήνας.—Τηλ. 20977

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟ 1879
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ († 1941)
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ { ΜΑΡΙΑΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΥΘΑΛΙΑΣ ΧΡ. ΝΑΤΣΙΟΥ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Π. ΜΟΥΣΔΡΑΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ
'Αρχίζει την 1ην 'Ιανουαρίου, ἀλλ' αὖ συνδρομαὶ ἀρχίζουν την 1ην 'Ιουλιου—
ποτε μηνός.
ΓΡΑΦΕΙΑ
δὸδε 'Αριστείδου 10
'Αθήνα

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΛΕΥΚΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Ἄν προσέξετε κατὰ τὸ διάβασμα τοῦ σημερινοῦ φύλλον ἡμεῖς ἐδῶ κ' ἐκεῖ σὲ διάφορα μέρη—σὰ μηδενιστορήματα, σὴν 'Αθ. 'Επιστολῆ, σχεδὸν σὲ κάθε κομμάτι—ὑπάρχουν διαστήματα ἀδειο, ὅχι κατὰ λάθος, ἀλλὰ ἀφισημένα ἐπιτηδες. Κάθε ἀδειο διάστημα ἐκρεπε νὰ ἔχει μιά λέξη, μὴ ἡ λέξη αὐτὴ λείπει. Αὐτὲς λοιπὸν οἱ λέξεις ποὺ λείπουν εἶναι οἱ λευκὲς λέξεις καὶ μὲ τοῦτο τὸν Διαγωνισμό σὰς γυφεύουμε νὰ τίς βρῆτε.

Πῶς θὰ τίς βρῆτε ὁμοίως; Οἱ ἀρχαιολόγοι, ὅπως ξέρετε, κατακινούνται συχνὰ νὰ συμπληρώσουν ἀρχαίως ἐπιγραφὰς ποὺ λείπουν ὀλόκληρες λέξεις τους, σβησμένες ἀπὸ τὴν πολυκαιρία ἢ σπασμένες ἀπὸ τὴν σκαπάνη. Καὶ παρόμοιο, πολὺ εὐκολότερο βέβαια θὰ ἐπιχειρήσετε καὶ σὰς. Ἄπὸ τὴν ἐννοια τῆς φράσης, ἀπὸ τὸ ὕφος τοῦ συγγραφέως, ἀπὸ τὸ μέγεθος τοῦ διαστήματος ποὺ μένει ἀδειο καὶ ποὺ δίνει μιά ἰδέα πῶς αὐτὸ εἶχε ἢ λέξη ποὺ ἀφαιρέθηκε, καὶ πάνω ἀπὸ ὅλα ἡ ἐξυπατάδα τῶν παιδιῶν μου εἶναι ὑπεραρκητὰ γιὰ νὰ πετύχετε.

Ἄπὸ τὸ σημερινὸ φύλλον λείπουν ἐν ὄλῳ δώδεκα λέξεις. Πρὸς αὐτὰς τίς βρῆτε καὶ νὰ τίς σταίλετε σ' ἓνα φύλλον χαρτί, ὅπου νὰ μὴ γράψετε τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν ἀπάντησίν σας, διατυπωμένη μ' αὐτὸ τὸν τρόπο:

Ἀπάντησιν στὸν Διαγωνισμό Λευκῶν Λέξεων τοῦ φύλλον 14 τοῦ 1947.

Ὄνομα, ψευδώνυμο, ἡλικία.

1. Στὴν σελ. δεξιά στήλη δεῖνα «'Αθηναϊκὴ 'Επιστολὴ» λείπει ἡ λέξη (π.χ.) καμία.

2. Στὴ σελ. δεξιά, στήλη δεῖνα «Ὁ ἀγνωστος ἐχθρὸς» λείπει ἡ λέξη (π.χ.) καλοσύνη. Κ. ο. κ. Ἐννοεῖται πῶς θὰ γράψετε μὲ τὴ σειρά ὅσες λέξεις βρῆτε. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ βρῆτε καὶ τίς δώδεκα γιὰ νὰ σταίλετε τὴ λύση.

Ὅποιος βρῆ καὶ τίς δώδεκα λέξεις θὰ πάρει Πρῶτο Βραβεῖο καὶ γιὰ ἀμοιβὴ του ἓνα τόμο τῆς «Διαπλάσεως» τοῦ 1946. Ἄν τίς βροῦν περισσότεροι, θὰ μπεῖ κλήρος. Δεύτερο καὶ τρίτο βραβεῖο θὰ λάβουν ὅσοι βρῆκαν τίς περισσότερες σωστὲς λέξεις μετὰ τὴν πρῶτο, μὲ τίς ἀντίστοιχες ἀμοιβές. Στὸν Διαγωνισμό αὐτὸν ποσοῦν νὰ λάβουν μέγιστος δώδεκα ὄλα ὅσοι ἔχουν ψευδώνυμο ἐγκριμένον γιὰ τὸ 1947, μὲ ἀποστολὴ 100 δοχ. οἱ συνδρομητὲς καὶ τ' ἀδέλφια τους καὶ μὲ ἀποστολὴ 200 οἱ ἀγοραστὲς, χωρὶς ψευδώνυμο.

ΛΗΘΕΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

'Αθήναι, δὸδε 'Αριστείδου 10 τὴν 2αν 'Απριλίου 1947

ΣΤΟ προηγούμενο τεύχος καὶ στὸ προποσέλιδο ἀρθρο-τοῦ συνεργάτου μας κ. Χρ. 'Εμ. Ἀγγελομάτη, μὲ τὸν τίτλο «'Η 'Αγία 'Ημέρα» ὑπάρχει ἓνα λάθος ποὺ πρέπει νὰ διορθωθῆ γιὰ ἄλλοιῶς, δὲν μεταβάλλεται μόνον τὸ νόημα τῆς περιγραφῆς σὴν ὁποία εἶναι τὸ λάθος, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὅλου ἀρθρου. Πρέπει ἢ περιγραφῆ ποὺ ἀρχίζει στὸν τελευταῖο στίχο τῆς πρώτης σελίδας καὶ συνεχίζεται ὡς τὴ μέση τῆς τρίτης γραμμῆς τῆς ἐπομένης σελίδας (74) νὰ τελειώσῃ μὲ ἐρωτηματικὸ. Νὰ διαβάζεται δηλαδὴ ἔτσι: «'Η 'Επανάστασις ὅμως τοῦ 1821 ἀρχισε, πράγματι, στὶς 25 Μαρτίου μὲ τὸ κέρημα τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ; ...»

Μάχη τῆς Πίνδου, ὅλες αὐτὲς οἱ καθυστερήσεις ποὺ κάνουν ὅλους σας νὰ δημονῆτε κ' ἐμένα νάγωνιῶ, μιά ἔχουν ἀφετηρία, τὴ διμηνή σχεδὸν καθυστερησὴ μου ἐξ αἰτίας τῆς ἀπεργίας. Ἄς ἐλπίζουμε πῶς κάποτε θὰ κατορθώσω νὰ ἐνημερωθῶ. Γιὰ τὴν πρότασίν σου νὰ ἰδρῶμα μαθηματικὴ στήλη τίποτε δὲ μπορῶ νὰ σοῦ πῶ. Εἶναι βέβαια λαμπρὴ ἢ σου καὶ ὠφέλιμη ὅπως λές, γιὰ πλείστες σταδιοδρομίες, ἢ πραγματοποίησης τῆς ὅμως συνδέεται μὲ χίλιες ἄλλες προϋποθέσεις.

Ὅστε σοῦ ἦταν φαρινκὸ ὅτι ἦρθε ἰσότιμος Ἄ βραβεῖο, Ἡρωικὴ Στρατὴ; Γιατὶ αὐτὸ; Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἔχῃ αὐτοπεποίθησιν καὶ πολὺ περισσότερο τὰ διαπλάσεως, ποὺ μ' ἔχουν συνηθίσει νὰ ἔχουνται πρῶτα στὸ σχολεῖο καὶ σὴν Κοινωνία. Τὴ μητέρα σου τὴν εὐχαριστῶ θερμὰ, γιὰ τὰ καλὰ τῆς λόγια, γιὰτὶ αὐτὰ τὰ λόγια ἀκριβῶς, εἶναι ἡ ἀμοιβὴ μου γιὰ τοὺς κόπους καὶ τίς θυσιῆς μου νὰ βελτιώνωμαι, συνεχῶς. Ἄσπρος ἐγώτισμὸ, μὲ γράφεις, σοῦ λέω ὅτι τὸ κολλέγιο, τὸ γαλλικὸ ἰνστιτούτο καὶ τὸ ὄδειο δὲν ἔχουν κανένα παράπονο ἀπὸ μένα. Ἡ μητέρα μου λέει ὅτι τίς βάσεις ὄλων αὐτῶν τίς χρωστῶ στὸν ἠθικὸ καὶ πνευματικὸ παράγοντα τῆς «Διαπλάσεως», ἢ ὁποία παιζεῖ σημαντικώτατο ὄλο στὸ παιδί.

Δὲν μπορῶ νὰ φαντασθῶ Χρυσὸ Λέων, ὅτι μέσα σὲ τέσσαρες μῆνες δὲν βρῆκα μισὴ ὄρα καιρὸ νὰ μὲ γράψης. Τεμπέλιᾶ, βέβαια, δὲν θὰ σοῦ καταλογίσω, ἀδιαφορία ὅμως καὶ ἀμέλεια. Ἄς εἶναι ὁμοίως σοῦ τὸ συγχωρῶ γιὰτὶ

διακρίνω τόσο θερμὴ ἀγάπη σὲ γράμμα σου, ποὺ συγκινοῦμαι, βαθύτατα. Νὰ καὶ ἓνα γράμμα ποὺ μὲ γράφεις μιά μικρούλα μου φίλη, ἡ Μπέττυ Μάρτ. Σὰς τὸ δίνω ὀλόκληρο γιὰτὶ αὐτὸ μόνον τοῦ λέγει περισσότερα ἀπὸ ὅσα θὰ μποροῦσα νὰ σοῦ πῶ ἐγὼ ἢ ἴδια:

«Φέτος πρώτη φορὰ ἀγοράζω τὰ φύλλα σου, αὐτὸ ὅμως δὲν θὰ πῆ πῶς τώρα σὲ γνῶρισα. Στὸ σπῆτι μὲς ὑπάρχουν δέκα τόμοι σου παλιοί. Ἄπὸ πολὺ μικρὴ τοὺς ξεφύλλιζα κ' ὅταν ἤμουν ἀρρωστὴ χαϊροῦμαι γιὰτὶ μὲ διαβάσα ἡ μαμά μου πότε τὸ «Κανελλὴ» καὶ πότε «τὸ θρησιολογικὸ τοῦ Τοκοῦ» καὶ ἄλλα. Ἄπὸ πρότερον τὴν διαβάσα μοναχὴ μου. Ἡ μαμά μου, εἶναι παλιὰ διαπλάσεως ἡ Μοναχίβη. Θάθελα κ' ἐγὼ νὰ μπεῖ σὴν κίνηση, ἀλλὰ εἶμαι μικρὴ ἀκόμα, πάντως λύνω μερικὰ αἰνίγματα καὶ μαγικὲς εἰκόνες. Ἀρχότερα ἴσως μπορέσω καὶ γίνω συνδρομητριά. Γιὰ τὴν ὄρα μόλις βλέπω τὸ βαπόρι νὰ ἔρχεται ἰσχυρὰ στὸ πρακτορεῖο γιὰ νὰ σὲ πάρω. Τὰ λάθη μου δὲν ἀφῆσα τὴ μαμά μου νὰ τὰ διορθώσῃ. Ἐκαμα καλὰ ἢ ὄχι;»

Βλέπεις ὅτι τὰ διορθώσα ἐγὼ. Νὰ πάλιωσες Προκομὴν Τεμπέλι καὶ δὲν σοῦ ἀπαντῶ; Πῶς μποροῦσες νὰ τὸ φαντασθῆς αὐτὸ; Ἄπλως, συμπύωση. Ὅμως στὸ προηγούμενο μου φύλλον ἔχεις καὶ τὴν ἀπάντησίν σ' αὐτὸ σου τὸ γράμμα ποὺ, ἀληθινὰ, μὲ λύπησε. Σοῦ δημοσίευσαν σὴν Σελίδα Συνεργασία τὸ κομμάτι σου «Ἐπισκεψὴ σὴν Διάπλασι» χωρὶς νὰ ξέρω πῶς τὴν ἴδια στιγμὴ μὲ ταχυδρομοῦσες τὸ γράμμα σου τὸ ξέρω πῶς ὅσα τὰ μικρὰ μου παιδιὰ, ἄλλο τόσο καὶ τὰ μεγάλα, ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ τὰ λόγια μου.

Ἄν ἔχουν καὶ ὅλα τὰ ἄλλα—παλιὰ καὶ νέα διαπλάσεως—τὸν ἐνθουσιασμό σου Γαλάξιο Ἄστρο ἀσφαλῶς, τὸ ξεσπάθωμα θάποδῶσῃ τόσα ὅσα χρειάζονται γιὰ νὰ μπορέσω νὰ ἐφαρμῶσω τίς καινοτομίες ποὺ ἔχω στὸ νοῦ μου.

Γιὰ τίς γιορτὲς τοῦ Πάσχα ἐπῆρα ἀναρίθμητα γράμματα μ' εὐχές. Ἐπειδὴ δὲν μπορῶ νὰ εὐχαριστήσω τὸν καθένα χωριστὰ, σὰς εὐχαριστῶ ὅλους μαζί καὶ ἀντεῶχομαι τοῦ χρόνου μὲ εὐχήν, χαρὰ καὶ ὑγεία.

Ὁραῖες ἐπιστολὰς μὲ ἔγραψαν ἢ Γρηγὸ Μπεμπέλι (μὲ ἔφερε ὄλη τὴ δροσιά τοῦ ὄραίου σου νησιοῦ) Ἀργεολοῦλοδο (Καὶ ποὺ εἶσαι πῶς κάτω!) Ἑλληνικὴ Ραχούλα (εἶσαι δικαιολογημένη), Ἄ Τριανταφυλλόπουλος (ὄλα θὰ διορθωθοῦν).

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Δικαίωμα ἐγκρίσεως: διὰ συνδρομητῆς ἢ ἀδέλφια των, δοχ. 2000. Δι' ἀγοραστῆς ἀποκρίτως μὲ τὸ ψευδώνυμον δικαίωμα συνδρομητοῦ δοχ. 3000.

Νέα Ψευδώνυμα: Διηδάμεια, κ. (ΜΟ), Ἀτρόμητο Θεοκλιωτάκι, ἄ. (ΚΜ), Θαλασσοπούλα, κ. (ΜΟ), Φαίδρο Σουραῖα, ἄ. (ΠΚ), Σάντα Λουκία, κ. (ΣΝ), Ἀνθισμένη Μυθολογία, κ. (ΕΚ), Μαραθωνοδρόμος, ἄ. (ΝΠ), Βιολέττα, κ. (ΚΣ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Λενιώ, κ. Ἀλέν Ἀριστεῖν, ἄ. Ἡλέκτρα Χάλκη, κ. Μελανούρι, ἄ.

99. Κρυπτογραφικὸν

123456789 = Ζῶν
234589 = Ἄλλο ζῶν
36146 = Ἑλληνικὴ πόλις
46789 = Ἡρως τοῦ Σαίξπηρ
5698349 = Ὀσπρια
67638161 = Ρῆμα κοινὸν
763436189 = Μέγας ἀστρονόμος
849856789 = Συνδέει φάρμακα καὶ σπῶ
98384 = Ἀρχαία πόλις. [μαχὸν
Ξανθὸς Ἰππότης

100-104. Μαγικὸν Μέλος

Τὴ ἀνταλλαγὴ ἐνὸς γράμματος ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς μέλους τοῦ σώματος, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἀνευ ἀναρμοματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:
πῶμα, χυτὸς, ὀπτικὴ, ἀετός, ἀπάτη
Ἄπὸ: τῆς Ἡπείρου

105. Διπλὴ Ἀκροστιχίς μετὰ Ποικίλης

Τὰ μὲν ἀρχικὰ γράμματα τῶν κάτωθι ζητούμενων λέξεων σχηματίζουν περιφρασμὸν υἱὸν τοῦ Ἡλίου, τὰ δὲ τριτὰ τὸν εἰς μῆκος δευτέρον ποταμὸν τοῦ κόσμου. Τὸ πρῶτον, ἐξ ἄλλου, τῆς πρώτης, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας κ.ο.κ. σχηματίζουν τὸν γνωστότατον υἱὸν τοῦ Ἀδάμαντος καὶ τῆς Νεφέλης.
1, Ἡ περσοῦκα τῶν ἀρχαίων. 2, Αἰρετικὸς τοῦ Γ' αἰῶνος. 3, Περιφέρεται τὴν Μ. Παρασκευὴν. 4, Θυγάτηρ τοῦ Ὁμήρου. 5, Μετρητὴς τοῦ χρόνου. 6, Ποταμὸς τῆς Β. Ἑλλάδος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ 305ου Διαγωνισμοῦ Ἀύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν δημοσιευθῆ.]

94. Συλλαβόγριφος

Σύμφωνα δυὸ μόνον πάρε
Στείλ' τα νὰ ψηφῶν γραμμὴ
Μ' ἀφοῦ δὲν θὰ φᾶς, ... κουμπάρε
Μὴ σὲ μέλλει κ' ἄν καὶ!
Μαῦρο Βέλος

95. Στοιχειοτονογριφος

—Τὸ μικρὸ ὄνομά σου 'πέ μου
'ἀνθρῶπέ μου,
—Τ' ὄνομά μου γυφεύεις;
Τὸ κεφάλι μου ἄν πετάξω
Καὶ τὸν τονισμὸν ἄν ἀλλάξω
Θὰ μ' ἀκούς καὶ θὰ χορεύεις!
Μικρὴ Λογοτέχνης

96. Μεταγραμματισμὸς

Ἦχος ἐσκόρπαγε γλυκοῦς
Κ' ἦταν χαρὰ σου νὰ τ' ἀκούς
Μ' ἀφοῦ ἓνα γράμμα μοναχὸ
Τ' ἀλλάξεις σὺ παράλογα
Γίνεται ἀρχοῖο δίελογο.
Ποῦ τὸ τραβοῦσαν ἄλογα.
Τραγοῦδι τῆς Λευτεριάς

97. Ἀναγράμματισμὸς

Σὲ κάποιο κράτος μακρινὸ
Βάλε τὸ πρῶτο γιὰ στερνὸ
Λύτη μου, κ' εἶπ' ἔγιά σου
Ποῦ κάνεις τὸ χατήρι μου
Ἐγὼ νὰ τὸ ποτήρι μου
Καὶ πίνω σὴν ὑγείᾳ σου!
Κ. Ι. Παπαγιαννακέπουλος

98. Τερίγωνον

***** = Μεγαλόνησος
***** = Ἀνπαῖνι τὸ σῶμα
***** = Ἐλαφρὸν φύσημα
*** = Παράγωγον τοῦ ρ. ρέω
** = Ἀντωνυμία
* = Σύμφωνον.
Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.
Μαῦρο Βέλος

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Δὲν δημοσιεύεται Ἄγγελα ὑπερβαίνουσα τοὺς δεκαπέντε στίχους καὶ μόνον μιά τὸ καθενὸς εἰς κάθε φυλλάδιον. — Ὅσοι δέκα τὸ πολὺ λέξαι μὲ ἄκμα στοιχεῖα δοχ. 1000 ἔβραν τῶν δέκα λέξεων, 100 δοχ. ἢ λέξαι μὲ ἄκμα, 150 δοχ. μὲ παχέα καὶ 200 δοχ. μὲ κεφαλαία. Ὁ χαριστὸς στίχος δοχ. 500.

[Α — 37]

Εμένα ξέρεις Χρυσὸ Λέωντα; Τί λές παιδί μου! Ἰδέα σου!
Ροδαυγὴ

[Α — 38]

Προκομὴν Τεμπέλι, δέχομαι, Γι-
ἄργο, Μαργαρίτα, γιὰτὶ χαρὰ.
Μικρὴ λογοτέχνης

[Α — 39]

Μπαίνοντας σὴν Διαπλάσεως κίνηση
χαριτῶ καθὰ Ἑλληνόπουλο-α, ἰθαί-
τερη τοὺς λογοτέχνης ὑποσχομένους ἄρτια
λογοτεχνικὴ δρᾶση.

Νίκος Πεδινός

[Α — 40]

Πρῶτερονπαίνοντας σὲ Διαπλάσεως στα-
ρέμα χαριτῶ ὄλους-δους ἄλλοι
λογητῶ καὶ ἀνταλλάσσω Μ. Μ. Στεῖλας
πρῶτο Δῆριν κ. Βασιλεῖον Πουλαντζᾶν,
Ἄερον 3 Ἀθήνας (8) διὰ

Γαλάξιο Ἄστρο

[Α — 41]

Μπαίνοντας σὴν κίνηση τῆς Διαπλάσε-
σεως χαριτῶ ὄλους-ε. Ἄνταλλά-
σω Μ. Μ. Ἰθαίτερως μὲ Ἑλληνικὰ Ἀμ-
δεκάνησα καὶ Ἀντικέπουλο. Στεῖλας Βισ-
λεῖον Πουλαντζᾶν Ἄερον 3 Ἀθήνας (8)
διὰ

Προσκοπικὸ Σῶμα

[Α — 42]

Ἀργεολοῦλοδο—Ἐλισάβετ Μιχαή-
λιδου, Πελληνέα, γιὰτὶ δὲν ἀπαν-
τᾶς; Περιμένω!

ΠΡΟΚΟΜΗΝ ΤΕΜΠΕΛΑ

[Α — 43]

Τὸ ὄμοι τῆς Διαπλάσεως τοῦ ἔτους 1942
εἰς καλὴν κατέστησιν πωλεῖται ἀντὶ
25 000 δραχμῶν. Πληροφορία: Ι. Καμ-
πανάκη δὸδε Μεγάλου Ἀλεξάνδρου 6—Β
Ἀθήνας καὶ στὰ Γραφεῖα τῆς Διαπλάσεως.
Φίλος τοῦ Β.βίλιου

Οἱ Φίλοι τοῦ Βιβλίου
ἐπιανεκδίδουν
σὲ ὄραϊος ἐμοιόμορφους τόμους
μεγάλου σχήματος, μὲ πλουσιότατη
εἰκονογράφησιν καὶ καλλιτεχνικὰ
ἐξοφύλλα, ὁμαίνοντας καὶ ἀδειους.
τίς περιφημίες
ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ
τῆς
Η. Σ. ΔΕΒΑΤΑ
ὡς σήμερα
κοκλοφόρησιν:
Τὸ ἀξέλαστο:
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ
Τὸ συναρπαστικὸ μυθιστόρημα:
ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ
ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ
Τὸ ἐξέλαστο:
ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΧΩΡΙΣ ΟΝΟΜΑ
Καὶ ἡ θαυμάσια συλλογὴ:
ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ
Τὰ θραυτέτερα διβλία
γιὰ τὰ Ἑλληνόπουλα.

ΤΟ ΣΗΜΑΔΙΑΚΟ ΠΑΠΑΚΙ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΞΕΝΗ ΓΙΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Β'.

Τὸ μαυρομύτικο ἀπόμεινε δλομόναχο καὶ πολλὸ συλλογισμένο. Κοίταξε πρὸς τὴ μεριά τοῦ δάσους καὶ εἶπε : «Τί νὰ κάμω ; Πῶς νὰ πάω τόσο μακριὰ καὶ μάλιστα τώρα ποὺ ἀρχίζει καὶ νυχτώνει. Ἄς ξαναγυρίσω καλλύτερα σὲ σπιτί κοντὰ στὴ μητέρα μου». Οὐ μῆθης ὅμως πάλι τὰ πειράγματα, τίς τσιμπιές, τὰ σκουνημάτα κι' ἔτσι ξαναβρῆκε τὸ θάρρος του καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ δάσος.

Περπατοῦσε γρήγορα γρήγορα ἀρκετὴ ὥρα. Εὐτυχῶς δὲν εἶχε ἀκόμη ὀλίγελα νυχτώσει κι' ἔβλεπε τὸ δρόμο. Ἐπιτέλους εἶδε ἀπάνου σ' ἓνα δέντρο ἓνα μεγάλο μαῦρο πουλί. Καθότανε σ' ἓνα κλαρί κι' εἶχε τὰ μάτια του μισόκλειστα σὰν ἔτοιμο νὰ κοιμηθεῖ. Τὸ Μαυρομύτικο πλησίασε καὶ χαϊρέτησε εὐγενικά : «Καλησπέρα σας, κύριε Κόρακα, εἶπε. Μὲ στέλνει σὲ σὰς ὁ Βάτραχος ἀπὸ τὸν πράσινο βάλτο καὶ σὰς παρακαλῶ πέστε μου ἓναν τρόπο νὰλλάξει χρῶμα ἢ μύτη μου». Τὸ κοράκι ἀνοιξε τὰ μάτια του, κούνησε τὰ φτερά του καὶ ἀποκρίθηκε : «Ἄχ, μικρό μου, δὲν μπορῶ νὰ κάμω τίποτα γιὰ σένα. Πήγαινε βαθειὰ σὲ δάσος νὰ συναντήσεις τὸν πίθηκο κι' αὐτὸς θὰ σοῦ πεῖ».

Μὰ τί ἀτυχία εἶναι αὕτη ! Πῶς νὰ πάει τόσο μακριὰ, ὀλομόναχο ἓνα μικρὸ παπάκι ; Τώρα μάλιστα ἔχει τόσο σκοτεινιάσει ποὺ δὲν μπορεῖ πιά οὔτε σὲ σπιτί

του νὰ ξαναγυρίσει. Κι' ὅμως τὸ ἀποφάσισε καὶ προχώρησε νὰ συναντήσῃ τὸ πίθηκο ποὺ ἔμενε βαθειὰ σὲ δάσος. Ἄχ, πῶς φοβόταν σὲ σκοτάδι ! Νόμιζε πῶς πίσω ἀπὸ τοὺς θάμνους ἀγρία θηρία παραμόνευαν τὸ περπάτημά του καὶ τὸ παρακολουθοῦσαν μὲ τὰ μάτια τους. Ἄκουγε τὸν ἀέρα ποὺ σφύριζε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κλαριά «βου . . . βοῦ» καὶ τοῦ φαινόταν σὰν λύκος ποὺ οὐρλιάζει. Κι' ἔτρεχε, ἔτρεχε λαχανιασμένο. Εὐτυχῶς ποὺ σὲ λίγο ὁ ἀνεμος ἔδιωξε ὄλα τὰ σύννεφα ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κι' ἔτσι φάνηκε τὸ φεγγάρι. Τί δημοφο ποὺ ἦταν τὸ δάσος φωτισμένο ! Καὶ τί κρῖμα ποὺ τὸ Μαυρομύτικο ἦταν τόσο βιαστικό καὶ δὲν μποροῦσε νὰ καθῆσαι λίγο καὶ θαυμάσει τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Ἐπρεπε νὰ στάσει μιὰ ὥρα γοηγορώτερα στὴ μέση τοῦ δάσους νὰ κάμει τὴ δουλειά

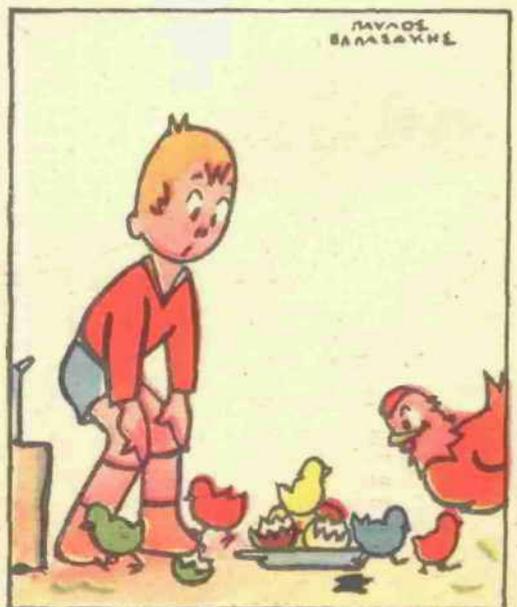
του κι' ἔπειτα θὰ καθόταν νὰ ξεκουραστεῖ. Αἰσθανόταν—καὶ μὲ τὸ δίκιο του—τόσο κουρασμένο ! Τόσες ὥρες συνέχεια δρόμος, δὲν εἶναι ἀστείο ! Καὶ σὰ νὰ μὴν ἔφτανε ἡ κούραση εἶχε ἀρχίσει νὰ πεινάει καὶ νὰ κρυώνει . . .

Τέλος ἔπειτα ἀπὸ ὥρα ἔφτασε πιά στὴ μέση τοῦ δάσους. Ἐκεῖ, στὴ ρίζα ἑνὸς δέντρου εἶδε ἓνα πίθηκο ποὺ κοιμόταν ροχαλίζοντας ἑλαφρά. Στὴν ἀρχὴ τὸ Μαυρομύτικο δὲν τόλμησε νὰ τὸν ξυπνήσει.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

Ο ΤΟΛΗΣ, Η ΚΛΩΣΣΑ ΚΑΙ Τ' ΑΥΓΑ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ
ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ